

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888—1948/1990. 13. (73) évf.
3. szám. 2003. május–július
Ára: 5000 lej.

A TARTALOMBÓL:

- Brassai-hét - 2003
- Egy évzáró margójára
- Énekeve az álmat ...
- „Még méretetted és könnyűnek találtattál!”
- Felhívás az elmélkedésre ..., felhívás az életre!
- Akik előttünk jártak: Lukács Sándor
- Ifjúsági oldal
- Könyvajánló
- Tengereken úszó egyetem 3. rész
- Egyházi hírek

Csíksomlyói búcsú: még több toleranciával!

A történelem igazságai általában bonyolultabbak annál, hogy fehérre-feketére lehessen szimplifikálni. Kiváltképpen bonyolultak voltak a középkori századok hűbéri-vallási korviszonyai között, amikor például volt „egy” Bocskai István, aki a „szabadságlevele mellett” felkelő székely köznéppnek „véres farsanggal” felelt, s „egy” Bocskai István, aki, felkelve a katolikus Habsburg-hatalom ellen, a magyar nemzet egyetlen győzelmes szabadságharcát vívta meg a nemzeti és vallási szabadságjogok védelmében. És van például jelenünkben is egy csíksomlyói katolikus búcsú - mint középkori „pünkösdi folyomány” -, amely immár jó néhány éve hál’ Istennek szabadon folyik, s amelyhez én részemről külön mondok egy „Hála Isten”-t, azért, mert amióta kerek ötven esztendővel ezelőtt a moldvai csángómagyarok között jártam, azóta hiszek valamennyire a somlyói Mária csodatevésben, mert tapasztaltam a „csodat”, hogy mekkora megtartó erő a somlyói búcsújárás évszázadok óta a katolikus csángómagyarság „pusztulásra ítélt” életében.

Mindeközben azonban utóbbi éveink minden pünkösdjén halkul bennem egyet-egyét a „Hála Isten!”, mert minden búcsú alkalmával „alapleckeként” hangzik el tucatszor, hogy a búcsú 1567-ből veszi eredetét, és annak a „győzelemnek” az emlékére tartják a hálaadó sereglést, hogy a gyergyói-csiki katolikus székelyek ellen fegyveres erőhatalommal támadó János Zsigmond fejedelem seregét a „hargitai”-„tolvajosi” csatában a somlyói Szűz „segítsé-

gével” megverték; és ily módon az új hitet erőszakosan terjesztő fejedelemmel szemben az ősi katolikus hitüket megvédték és megtartották.

Körülbelül két-három napja ugyanezeket a „leckéket” hallom különféle „színes” változatokkal a magyar nyelvű rádiózásokban (legújabb az volt számomra, hogy az unitárius fejedelem hittérítő papok „palántáit” küldte az „öntözés” céljával Gyergyóalfaluban, ott télvíz idején bele is ásták a „palántákat” a földbe stb, ami a maga nemében; „folklor”), de 2003. június 7-én este a Román Televízió híradóiban hallhattam többször is egy bizonyos „történelmi tényt”, amit így most már az egész román közvélemény „történelmi igazságként” jegyezhet meg magának, mert a magyarok somlyói búcsújárás hagyományáról „feketén-fehéren” így szólt a beszámoló lényege: a búcsút 1567 óta tartják annak emlékére, hogy „Ioan Sigismund” fejedelem az ottani katolikusokra akarta „erőszakolni” az unitárius vallást, de az asszonyok és gyermekek imádkozása győzelemre segítette a katolikusokat. Sok évtizedes és helyenként „elmélyültnek” mondható történelmi „dokumentációm” mellett itt újólág borult egyet az orcám, hogy vajon a hamisítók terén nem mindig aggályos román „történetírás” milyen „forrásból” merítette a „történelmi tényt”, de másnap reggel ugyanezt a „tényt” szó szerint hallottam magyar rádióadásból, egészen illetékes erdélyi főpap szavaival előadva. Ekkor már hagytam a román történetírásra, „ahol” az ember

„szokva van” ahhoz, hogy ha Erdély magyar történelméről van szó, akkor az is „megtörténhetik” minden „ellen-szó” nélkül, hogy Románia elnöke Rómában „felvilágosítja” a pápát, miszerint a („román Iancu de Hunedoara” milyen nagy „keresztes hadjáratot vezetett” a török ellen („román” és „katolikus” az 1400-as évek derekán? – húzhatta volna fel a szemöldökét János pápa), de végképp nem tudtam „hagyni” erdélyi múltunkra azt a maga korában – a somlyói pünkösdi búcsú első „keresztaljának” korában – csaknem hihetetlenül egyedülálló történelmi igazságát, miszerint: „1568. január 6-13.” között a tordai országgyűlés – a világon először – törvénybe foglalja a lelkiismereti és vallásszabadságot. Ez a határozat a korabeli Európában példátlan módon tette lehetővé a gyülekezetek számára a szabad lelkesválasztást, s ezzel az erdélyi unitárius egyház megalapításához és állami elismeréséhez vezetett.”

A „világraszóló” erdélyi toleranciátörvény János Zsigmond nevéhez fűződik, aki teljesen szabad meggyőződésből, híres hitvitákat végighallgatva, belső tudós emberei – Blandrata György és Dávid Ferenc – meggyőző szavai nyomán haladt végig a „reformáció fokozatain” az unitarizmusig, s miként magának az unitarizmusnak „történelmi lényege” az, hogy toleranciából született, s végig abban gyökerezett, János Zsigmond fejedelemségének is vallási, lelkiismereti, egyházi téren alapvető történelmi igazsága a tolerancia. Maga a törvényes kormányzás, az erdélyi rendek – magyarok és nem magyarok, katolikusok és nem katolikusok – törvényalkotó országgyűlése a kor alapvető erdélyi történelmi igazságának a megtestesítője volt, amikor 1568 elején – az unitárius egyház „megalapításához vezető” tordai gyűlésben (midőn még az unitáriusok is alig kezdtek hitükre „térítődni”) – a teljes korhitellel „megálló” tényt, a szabad vallásválasztás és gyakorlás törvényét több előzetes határozat szellemében végleg rögzítette: „Urunk öfelsége miképpen ennek előtte való gyűlésibe országával közönségesen [= a gyűléssel egyöntetűen] az religio dolgáról végezött, azonképpen mostan is ez jelen való gyűlésben azont [= ugyanazt] erősíti, tudniillik, hogy midőn helyökön a prédikátorok az evangéliumot prédikálják, hirdessék kiki az ő értelme szerint, és a község [= a hitközség] ha venni akarja, jó, ha nem pedig senki kényszerítéssel ne kényszerítse az ű lelke azon meg nem nyugodván, de oly prédikátort tarthasson, az kinek tanítása ő nekie tetszik. Ezért pedig senki az superintendensök [= püspökök] közül, se egyebek az prédikátorokat meg ne bántssa, ne szidalmazassék senki az religióért senkitől...és nem engedtetik ez senkinek, hogy senki fogsággal, avagy helyéből való priválással [= megfosztással] fenyögessen az tanításért, mert a hit Istennek ajándéka, ez hallásból lészön, mely hallás Istennek ígéje által vagyon.”

A „jámbor” János Zsigmond is – a fiatal életkorával együtt – „példa” volt arra, hogy „egy” tettével a legvéresebben levette és megtorolta a „régii szabadságukért feltámadt” közszekelyeket, leverésük után két „beszédesen” fenytő várat is építette „ellenük”, egyet Udvarhelyen „Székely támadt”, egyet a háromszéki Várhegyre „Székely bánja” névvel, s ismét „egy” tettével a vallásszabadság tordai törvénye által Erdély és a Partium – a „magyarországi

Részek” – földjét a tolerancia országává tette alig öt évvel a „székely támadás” elfojtása után. Forgott fenn fegyver és erőszak az „ifjú János király” országában is, irtak is sok lapot arról, korabeli vagy kor közeli hiteles krónikák, de „európai példák” szerinti mágiák, égetések, Szent Bertalan-éjek, öldöklő vallásháborúk nem voltak, s ahhoz képest a krónikák is úgy szóltak az erdélyi hitújítás „János királyos” módjáról: „De ezen közben mivel már minden újításnak kaput nyitott vala a Luther és Calvinus, azaz: anabaptisták tudománya, tehát támadta akkorban egy Dávid Ferencz nevű tudományos ember, esmét egy olosz Blandrata és egy Franken - az is tudós emberszámban volt immár... A király ezenközben felnevekedvén, mind birodalmában, s mind pedig ideje szerént reája vigyáza, mind a Dávid Ferencz újította, mind pedig a Calvinus tudományára, mert mindegyik fél az ő vallását a királynak igen commendálja vala; de végre a három tudós embernek... értelmén állapodék meg a király... Ebben a király mellé állának, sokan a nagyságos urakban is úgy, mint a Kendiek és sokan többen is; azután a városok közül Kolozsvár, Torda, Déés; és a székelységen is néhány falu és darab földek a székely főemberekkel együtt arra az értelemre szakadának... De mind e tájban itt Vásárhelyt is voltanak nagy hánykódásban a religio válogatásban... Csík, Gyergyó és Udvarhely egynéhány falukkal öszve Marosszéken is a havas alatt egy néhány falu nem állottak el a régi avas pápistaság mellől; és a királynak is nem volt módja abban, hogy a papjokat persequalja [= üldözze]... Kolozsmonostor és ott a tájban is helyt állottak volt ebben a változásban... Ugyan nem is cselekedte a király azt, hogy a hol a község meg akarta vallását tartani, onnat erővel kiüzte volna a papot; hanem csak azok a kik a sok tébolygásban megszedültek...mert mind a két vallás úgy mint a calviniana és az ariana valóban kellelte magát a szegény itélet nélkül való vulgus (= köznép) előtt...Akkori napokban hallottál volna egész Erdélyben minden helyeken a köznéptől sok esztelen disputációt és pántolódást: falun-városon, étel-ital között, estve-reggel, éjjel és nappal praedicatoroktól a praedicáló székéből sok káromlásokat és mód nélkül való kárpálódásokat a két religio, úgymint a calvinista és ariana religión valóktól disputálást hallottál volna...”

A két protestáns religió - lásd például Dávid Ferenc és Mélius Juhász Péter mint nem „vulgus” - disputált, pántolódott, kárpálódott stb. egymással, de arról egy „fülhegygel” hallott hírt sem tudtak a vásárhelyi krónikalapok, hogy az „ifjú János király” – ő volt az „összmagyar királyság” erdélyi „nemzeti örököse” – „erőszakos” fellépéssel, „haddal” támadt volna azokra a helyekre, ahol „nem állottak el a régi avas pápistaság mellől.” S mikor alig harminc-évesen meghalt János Zsigmond, és vele koporsóba szállt az Erdély földjén Mohács óta fennállt „magyar királyság”, a katolikus Báthory István fejedelem – „Vajvoda Transsylvania” – alatt megtartott kolozsvári „generális gyűlésben” többek közt „végeztek” arról is: „Értjük azt is, hogy némely gonosz emberek a szegény megholt kegyelmes urunkat koporsójában rüt szitkokkal illetik. Végeztük azért azt, hogy az ispánok, szolgabírák, királybírák, városbéli bírák és egyéb mindenféle tisztartók efféle gonosz embereket megbüntessenek, megveressenek; ha pedig valamely

nemes ember efféle szidalmazást meg merészlene ez mostani végzés ellen késérteni, tehát... kétszáz forinton maradjon az fiscus ellen."

Báthory István is lett aztán „egy” Báthory István, aki erdélyi fejedelemeént, nagy s lengyel királyként még nagyobb nevet hagyott „örökségül”, és „egy” Báthory István, aki az unitarizmust üldözni kezdte, Dávid Ferencet, az egyházalapító első püspököt, a „súlyos beteg reformátort” – „hogymások az újítástól elirtózzanak” – várfogságra ítélve Déva várörbörtönébe záratta, és így az „egyetlen sajátosan magyar képződményü” vallás és egyház feje az 1579. november 15-i „mártírhálálával” Déva várát az „unitáriusok Golgotájává” szentelte, ahova novemberi hideg-szeles évfordulón unitárius ifjak csendes csoportjai zarándokolnak a kegyelet gyertyalángjait markokkal védve szél ellen.

Hadd legyen a legegységesebb magyarság ünnepe minden esztendőnk pünkösdjén a csiksomlyói búcsú, hadd örvendezzünk, hogy több százezer „mind jó ember” sereglik ott össze most már mind terebélyesedőbb toleranciaszellemben, de az egyetemes magyarság fájdalmas öncsonkítása és az erdélyi tolerancia örökség - úgy is, mint a hajdani Szent Bertalan-éjszakás „Európába” különleges magyar „arculatként” méltán betagozható érték - esztelen tékozlása lenne az, ha minden pünkösdi búcsúalkalommal „rút szitkokkal illetnék szegény megholt kegyelmes urunkat koporsójában”, mintha ő lett volna Erdélyben az unitárius egyházával együtt a legtürelmetlenebb s legerőszakosabb vallásüldöző. Segítsen meg a csiksomlyói csodatevő Szűz minden magyar lelket s kiváltképpen „mindenféle tisztartót”, hogy évről évre ne gyalázkodják rútoroszaknak az, ami rútorszakos korának példátlan tole-

ranciájaként egyik legszebb s legbecseesebb erdélyi magyar örökségünk - mert még Trianon után is már-már elvethetetlen „csodaként” tündököl, ami hajdan Erdély földjén „a világon először” történt, ha mi magunk el nem hányjuk magunktól azt a „csodát”.

SZABÓ GYULA

Húsz évvel a budapesti ösbermutató után Erdélyben is sor kerülhetett végre az *István, a király* rockopera élő, szabadtéri bemutatójára. Július 5-én, szombaton este az *Ezer Székely Leány Találkozója* kulturális-népművészeti fesztivál keretében láthattuk az országos premiert Csiksomlyón, az eredetivel részben megegyező szereposztásban. Az óriási közönségsikerhez a szerzőpáros *Szőrényi Levente* és *Bródy János*, illetve a többi neves előadó jelenléte is hozzájárult. A legszűkmarkúbb becslések szerint is több mint háromszázezen voltunk ott, plusz azok, akik a képernyők előtt élték át ezt a megrendítő és felejthetetlen élményt, a piros-fehér-zöldbe öltözött Csiksomlyói-nyeregben, ahol a hit és a remény együttlétét tapasztalhattuk újra. Milyen erősek vagyunk-lehetünk, ha - felekezeti különbség nélküli, *toleráns* magyarok - ennyien *együtt* vagyunk, akár a Hármashalom-oltár előtt is! És milyen felemelő, ha egyé válhat a hangunk, a szívünk dobbanása, mert nyilván: „*nincs más út, csak az Isten útja...*”

Brassai-hét 2003

Az 1970 óta évente megrendezett, s immár 34. alkalommal sorra kerülő Brassai-hét 2003-ban szerencsés csillagzat alatt zajlott. Nem kellett megosztania közönségét a város más iskoláival, s végig nyáriasan meleg volt úgy, hogy szinte tanévzárónak tűnt ez a kitarulkozó és összegező ünnepszorozat. A színvonal is jó, talán az eddigiéknél is jobb volt. A közönség azonban ritkán töltötte meg a dísztermet, a sajtó is alig érdeklődött az események iránt. Pedig igazán sikerült, hibátlannak mondható nyolcoldalas meghívót küldött szét az igazgatóság, a Szabadság című napilap pedig már május 17-én, szombaton előre közölte a hétfői események rendjét, s aztán a következő napokon lényegében az egész műsort közzétette. De a történésekről csak kétszer tudósított.

A május 19-i, hétfő délelőtti előcsarnokbeli megnyitón az igazgatók mellett részt vett **dr. Szabó Árpád** unitárius püspök és **Boros János** alpolgármester is. **Szabó Árpád** az iskola névadójának példamutató egyéniségére és a magyarnyelvűséget folytatott küzdelmére hívta fel a figyelmet. **Kósa Mária** igazgatónő az ünnepi hét Adytól vett mottójára utalt: „*Az Élet él és élni akar*”. Vagyis az élet kínálta szépségeket ne engedjük magunk mellett elsiklani. Kifejezte reményét, hogy a hét gazdag műsorkínálatában mindenki megtalálja az érdeklődésének leginkább megfelelő mozzanatot. A továbbiakban **Benedek**

Tímea I. osztályos mondott egy rövid verset, **Mikó Gergely VI.**-os tanuló Brassai életrajzát ismertette, a szintén VI.-os **Jancsó Hajnal** pedig szavalt. Majd sor került Brassai Sámuel és Berde Mózsza mellszobrának a megkoszorúzására. A Brassai-szobron még ott volt az előző héten Kolozsvárra látogató debreceni - szintén Brassai nevét viselő - testvériskola koszorúja is.

Egy órával később, a déli harangszó elmúltával került sor a Házsongárdi temető Brassai-síremlékénél koszorúzásra. Ezúttal a VII. osztályosok vonultak ki. **Serestély Noémi** rövid beszédét követően **dr. Gaal György** idézte fel Brassai pályájának tanulságos mozzanatait, azt, hogy mindig volt ereje újra kezdeni, tovább tanulni, késő öreg koráig állandóan képezte magát. Ebben is példaképünk lehet. Ezután **Vincze Tímea** elszavalta Gárdonyi Géza Brassaihoz címzett versét. Délután szinte folyamatosan követték egymást a megnyitók, ünnepek. Egy órakor a 42-es teremben **Sebestyén Éva** igazgató **Kocsis Ildikó** tanárnő rajzsakköröseinek kiállítását nyitotta meg, újdonságnak számítottak a könyv-címlap és plakáttervek. Ugyanakkor az iskolával közös Comenius-programban szereplő svédországi, olaszországi, magyarországi és hollandiai társiskolák diákjaitól érkezett rajzokból rendezett kiállítást **Nagy Emese** angoltanárnő és **Kósa Mária** igazgatónő nyitotta meg az 51-es teremben.

A megnyitókkal egyszerre kezdődött a közgazdász diákok Tözsdeversenye, melynek lebonyolításában III. éves egyetemi hallgatók is részt vettek. Ezen a XI. D osztály bizonyult a

legleleményesebbnek. 14 órakor **Kováts Ildikó** nyugalmazott rajztanárnak a díszterem falára felfüggesztett 26 pasztelljét, tájképét tekinthették meg az érdeklődők. Itt az igazgatónő mondott megnyitó beszédet. Volt még délután X. Á-sok rendezte „Így látjuk mi...” című fotókiállítás, ezen **Fülöp Ildikó** tanuló mellett az igazgatónő és **Csomafáy Ferenc** fotóművész is bevezetőt mondott. Ezután nyílt meg a Gelei József teremben az Irodalmi kávéház, melynek vendégéül meghívták dr. **Egyed Emese** költőnőt, iskolánk volt tanárát és **Károlyi Zöld Gyöngyit**, aki egyik Egyed-vershez készült illusztrációját mutatta be. Közben megkezdődött a **Rónai Éva** vallásstanárnő irányította színpadi műsor (Mátyás király tréfái), délután hatótól pedig az esti tagozatosok koszorúzási ünnepsége. Ezen - az igazgatók jelenlétében - alulírott szolt magyar és román nyelven Brassai életjáról.

A keddi nap műsora is számos párhuzamos rendezvényével szinte lehetetlenné tette az események követését. Mindenekelőtt sportnapként tűnt ki: délelőtt 11-től délután 5-ig folytak a négy tornatanár szervezésében a döntő mérkőzések. Az első helyezettek érmet és oklevelet, a másodikok csak oklevelet kaptak. Hetvennyolc tanulót jutalmaztak. Mini-futballban a IV. B-sek, fiú kézilabdában a XI. B-sek, leány kézilabdában a XII. B-sek, fiú kosárlabdában (Bartha Béla Kupa) a X. unitárius osztály, leány kosárlabdában a XI. C-sek, futballban pedig a XI.-es unitáriusok csapata bizonyult győztesnek. Közben délután 4-től a Felvinczi György díszteremben a VII. C-sek **Dani Kinga** és **Zsemlyei Borbála** tanárnők irányításával Tamási Áron Szegény ördög című színjátékát adták elő. Ezzel párhuzamosan folyt a lányok vetélkedője háztartási ismeretekből az V-VIII.-os tanulók részvételével. A VII. Á-sok szereztek meg az első helyet. 6-tól a dísztermet **Szöcs Magdolna** vallásstanárnő diákjai vették használatba, Hávid király életét vitték színre.

Az angol nyelvű műsorok délutánja is e napon zajlott: **Vorzásák Milán** angoltanár IX.-esei a Romeó és Júlia egy egészen modern, rövid változatát adták elő nagy sikerrel, majd külön csoportban az V-VIII.-osok és külön a IX-XII.-esek mutatták be angol nyelvű számokat. A napot a 6-kor kezdődő, s este 10-ig elhúzódó tanárok tudományos ülészaka zárta dr. **Fazakas István** és **Simon Gábor** tanárok szervezésében. Csak kilencen jelentkeztek, mind igen tanulságos dolgozatokkal úgy, hogy a résztvevők az előadások után hozzászóltak, néha vitatkoztak is. Alulírott gróf Kuun Géza keletkutatói pályáját idézte fel, előadásának szomorú aktualitást adott, hogy épp négy nappal azelőtt gyalázták meg a gróf Házsongárdi temetőben lévő művészi síremlékét. **Simon Gábor** a fizikai szertár egyik múzeumi darabját, a Volta-oszlopot mutatta be. **Málnási Ferenc** az irodalmi albumok, **Páll Gyöngyvér** a gazdasági

játékok nevelő hatásáról, **Ujvárosi Tamás** a fafeldolgozó ipar helyzetéről, **Alföldy Ágnes** Napoca régészeti ásatásairól, **Gorbai Attila** az Európai Unió kialakulásáról tartott előadást, **Sebestyén Éva** pedig Neumann János alakját hozta emberközelbe. **Vajnár János** különösen vitára készítő előadásában a katolikus egyház helyzetét taglalta a kommunizmus idején.

Szerdán az elemisták rejtvényversenyével indult a délelőtti műsor, ezt folytatta a IX-X. osztályosok hagyományos Brassai-vetélkedője a díszteremben **Vajnár János** irányításával. A pálmát megint az unitáriusok vitték el: a X.-es csapat. A számtantanárok szervezte matematika-vetélkedőn a IX. Á-sok bizonyultak a legjobbnak. Délben 1-kor iskolánk büszkesége, a **KÖZMAG** című diák-közgazdasági folyóirat III. évfolyamának 1-2. számát mutatták be. Ez sorrendben a nyolcadik szám, 66 oldalas. Az előszóából kiderül, hogy mennyire

fájlalják a közgazdász osztályok diákjai az iskola kényszerűségből hozott döntését: 2003-tól nem indít több ilyen profilú osztályt. Ez a lap megszűnését is maga után vonhatja. Ezután **Páll Gyöngyvér** tanárnő Európai játék vetélkedője következett, ezen az Európai Unióval kapcsolatos ismeretekből kellett jeleskedni. X. Á-sok szerepeltek a legjobban. Délután az I-VIII.-osoknak kiírt népdalverseny 49 fiatalot mozgósított. Négy csoportban léptek fel. A legkisebbeknél **Bükkös Alpár** II.-os elemista, a nagyobbak esetében **Veress Evelin** IV.-es, a következő csoportban **Kalló Enikő** V.-es tanuló kapott első díjat. A legnagyobbak csoportjában három hetedikes osztozott az első helyezésem: **Istvándi Hunor**, **Király Lehel** és **Varga Zoltán**. A verseny nagydíját **Vancea Andreának** (VIII. A)

ítélte a zsűri. Ezzel párhuzamosan az elemisták Játszó délutánja és Játékháza folyt a tanítók szervezésében, valamint megnyitották a kémikumban „A kémia szalonja”-t, **Péter Rozália** és **Hásmásan Judit** szaktanárok diákjainak ötletdús poszterkiállítását. Ez alkalommal jelent meg 32 oldalas az iskola új kiadványa, a **Kémi@i L@pok** I. száma a X. B-sek szerkesztésében.

E napra esett még **Miklósi Mária** tanárnő Duodrámacsoportjának az előadása az előcsarnokban. Főleg VIII. C-s diákokkal a Till Eulenspiegel egy történetét németül, a Chaucer írta Canterbury mesék egyik epizódját angolul szólamutatták meg. Közben folyt a diák tudományos ülészak. Erre 11-en jelentkeztek a VIII-XII. osztályokból. Hárman humán, nyolcan reál vonatkozású dolgozatot olvastak fel. A **Czondi János** és dr. **Málnási Ferenc** tanárokból álló zsűri a legjobb humán dolgozatnak járó díjat **Kassay Rékának** (XII. A) ítélte **Wass Albert regényírói munkássága** című dolgozatáért. A reál tagozaton **Bogdan Mircea** (XI. B) *A diákok jövőképe*ről írt értekezése volt a legjobb.

A csütörtöki „fordított nap” lényege a diák- és tanár-szere-

pek felcserélésében rejlett. Megválasztották a diák igazgatót **Dobri Csongor** (XI. A) és a két aligazgatót **Németh Zsolt** (X. C), **Kallós Artúr** (XI. D) személyében. A felsőbb osztályokban tanulók tartották az órákat. Délután a hét legsikeresebb előadása, a Mágna Miska vonzotta a közönséget a Felvinczi György nevű díszterembe. Ezt az operettet már május 8-án is bemutatták. Kétségtelenül ritkaság számba megy, hogy egy iskolás színjátszócsoporthoz ilyen igényes művel lépjen fel. Az **Iszlai Enikő** tanárnő irányította kis csapat az iskola volt tanítványának, **Székely Zsejke** művésznőnek a tanácsait követve megbirkózott a cseppet sem könnyű feladattal: igaz, az énekléssel csak ritkán boldogultak, de a játékot ők maguk is élvezték. A Baracs mérnököt alakító **Pleša Róbert**, a Marcsaként fellépő **Sándor Orsolya**, valamint a Miska lovászt megszemélyesítő **Tukács Fábian** emlékezetesen játszott, Pleša még éneklésével is kitűnt. Az irodalmi kávéház aznap esti műsorán reneszánsz-est szerepelt: korabeli verseket, énekeket adtak elő, meghívottként fellépett az Amaryllis együttes, nem csak korabeli táncokat mutattak be, de tánctanításra is vállalkoztak.

A már szokásossá váló, iskolaudvaron tartott péntek délelőtti vásárnapot délután a díjazás és gálaműsor követte. A hét folyamán sikeresen szerepelt csapatok, csoportok, egyének átvehették diplomájukat és jutalmaikat. Itt jelentette be **Kocsis Ildikó** rajztanárnő, hogy **Szilágyi Noémi** VII. C osztályos az Egyesült Nemzetek Japánban megrendezett környezetvédelmi rajzversenyén 77 ország pályázói között 5. helyezést ért el. Egy előre nem közölt műsorszámra is sor került: az iskola új, 2001–2002-re szóló 127 lapos Évkönyvét mutatták be. Szót kapott **Gaal György** szerkesztő és **Fazakas István** tanár. A gálaműsort a IX. osztályosok angol nyelvű **Romeó és Júlia** előadásának ismétlése nyitotta meg. Fellépett a népdalverseny nagydíjasa, **Vancea Andrea**, majd a Bogánccsok vették át a színpadot. Az „Apróbogács”, valamint a „Kisbogács” utánpótlás-együttesek néhány száma után a III. Bogács nemzedék tartotta meg búcsúfelléptét. Mint mindig, most is megérdemelt sikert arattak. A napot a tanári szobában rendezett kellemes hangulatú fogadás zárta.

A szintén hagyományos szombati torockói zarándoklat az idén nagyobb közönséget vonzott, mint máskor: 135 diák és 13 tanár vett részt, három autóbuszszal utaztak. A szervezéssel **Ujvárosi Tamás** és **Kiss Tünde** tanárnők birkózták meg, a tanárok közt volt **Kósa** igazgató is. A torockószentgyörgyi Brassai-szülőház táblája előtt **dr. Málnási Ferenc** mondott beszédet. Felkeresték a várat, majd a társaság kisebbik része a Vidáj-köre, többsége a Székelyköre mászott fel. Az idő végig igen kedvező volt, mindnyájan lesülve tértek vissza.

Az idén elmaradt a Brassais Újság (BÚ), vagyis a diáklap megjelenése, de a kis VI.-osok kitettek magukért: a Szellem-lap II. évfolyamának első (összesen ötödik) számát tették le az asztalra. A 12 lapos kis füzetecskét **Jancsó Hajnal**, **Mikó Gergely** és **Tamás Zoltán** szerkesztik, utolsó oldalán közlik a Brassai-hét teljes műsorát is.

A Brassai-hét mottójával választott „Az Élet él és élni akar” Ady-idézet vonatkozik az iskolára is. Nem a legkönnyebb körülmények közt, állandó versenyben, egyre változó törvényi keretek közt a Brassai több mint ezer diákja évente egyszer a nagyközönségnek is tanúbizonyoságot tesz róla: élni akar, tovább élteti tanintézetét.

Egy évzáró margójára

Mintha csak tegnap gondoltunk volna arra, hogy az Unitárius Egyház keretein belül óvodát indítsunk, és ma már véget is ért egy tanév.

Mintha csak tegnap sárgultak volna a falevelek, s a sok kis igyekvő láb átlépte az óvoda kapuját.

Harmincegy figyelő szempár szegeződött ősszel az óvónénire, lesték szavait, keresték közelségét, kutatták, hogy vajon hogyan lehet hozzá közelebb kerülni. Voltak könnyekkel teli szemek is, de a mosoly, a szeretet hamarosan felitatta őket. A kicsik vigasztalásában nagy segítséget nyújtottak a nagyobbak, akik már értették az óvoda lényegét, és tudták, hogy ez nem egy rossz hely.

Vége az első tanévnek, voltak jó és rossz napok, kellemes és vidám pillanatok, akadtak azonban néha borús percek is, de azokat mind feledjük, mert csak „a derű óráit” számoljuk.

Ma, amikor arra gondolok, hogy az év mint a gondolat tovaröppent, felidézem a szülők és gyermekek mosolygó arcát. Azokat az arcokat és mosolyokat melyek minden hálát és köszönetet kifejeztek azért, hogy óvónéni foglalkozik a gyermekekkel, hogy létezik az a nem is akármilyen óvoda. Hála illeti az Egyházat, hogy lehetőséget adott ennyi apró, értékes emberkének boldog gyermeknek lenni.

Belépek az óvodába, és nem szalad felém senki, nincs gyermekzsivaj, nincs vidám kacagás, csak csend, csend és újra csend, mert itt a vakáció.

Lehet, hogy örömmel kellene eltöltönnöm a tudat a vakáció hallatán, de mégis hiányzik valami, valaki, valakik, és ezt nem pótolhatja senki és semmi.

Pihen az óvoda, az asztal, a szék, a sok-sok játék, óvónéni és dadanéni, de a gyerekek? Ők egy nyári utazásba kezdtek, ami egyeseknek az iskolával, másoknak pedig egy újabb óvodai tanévvel zárul.

Az óvodában a csend szavait hallgatom..., hiányzik belőle az élet, szóval az óvodások.

Ti kicsi emberké, kicsi óvodások, vagy lassan már iskolások, sikerült úrt hagynotok magatok mögött. Apró kicsi részecskék vagytok egyenként, de együtt egy egységet alkotok, egy egész óvodát.

Bizom benne, hogy ez az egység ősszel ismét összeáll. Addig is, míg ez megtörténik, a hosszú pihenés alatt gazdagodjon mindenki lelkiekben és szellemiekben.

MIKÓ ZSUSZANNA vezető óvónő

Énekelve az álmot...

(Beszámoló a kolozsvári Unitárius Kollégium kórusának amerikai körútjáról)

Az Amerikai Egyesült Államokbeli Unitárius Univerzalista Egyház meghívására 2003. június 3-29. között került sor a kolozsvári Unitárius Kollégium Péterffy Gyula kórusának amerikai körútjára, „Singing the Dream” (Énekelve az álmot) címmel.

A kizárólag szakmai szempontokat figyelembe vevő Majó Julianna karnagy által kiválogatott 30 diák – **Majó Julianna** karnagy, **Popa Márta** igazgatónő, **Hegedűs Kornélia** angoltanárnő, **Juhász Jakabházi Annamária** matematikatanárnő és alulírott kíséretében – a keleti partvidéken lépett fel: Washingtonban a River Road, Mt. Vernon, Fairfax, Cedar Lane valamint a Wilmington, Main Line, Princeton, Montclair, Shelter Rock, Huntington, Hartford, Norwell, Bedford és két alkalommal a Boston 1 és 2-es sz. unitárius-univerzalista egyházközségeiben. A turné fénypontját a Bostonban rendezett Unitárius Univerzalista Egyház Főtanácsának megnyitóján való fellépés jelentette, több mint 7500-as létszámú nézőközönség előtt.

Már az utazás kalandosnak ígérkezett, hiszen Párizsban a reptéri sztrájk miatt egy „erőltetett pihenőre” lettünk ítélve, ám vérbeli kórusként ingyenes koncertet tartottunk késő éjszakába nyúlóan. A washingtoni fogadtatás egyedülálló volt, jellegzetes amerikai ujjongás, virágcsokrok, lufik kíséretében. Tudtuk, hogy komoly munkára lesz szükség, és helyt kell állnunk mindenütt, de csak alig néhány nap után derült ki igazából, hogy mi is vár ránk. Az elszállásolás és étkeztetés többnyire a helyi gyülekezetek családtagjainál volt megoldva, a családok biztosították a gyerekek számára a kikapcsolódást és az amerikai társadalommal való ismerkedést. Hatalmas buszokkal utaztunk helyről helyre, egy hatalmas országban, melynek életébe talán csak belekóstolhattunk, de bele nem láthattunk. Fárasztó volt, de minden helyen újabb élmények vártak.

Ami a legfontosabb: a 16 koncert mindegyike nagy siker volt, a közönség (átlagban 200-200 ember) nagy érdeklődéssel hallgatta végig a közel kétórás színes műsort, legvégén felállva tapsoltak, éljeneztek, ezzel is kifejezve tetszésüket.

A koncertek alkalmával lehetőség adódott megköszönni a kolozsvári tetőtéri bentlakás kiépítésére nyújtott anyagi segítséget, és újabb támogatást kérni a további munkálatokra. A Szervező Bizottság szerint nemcsak a turné útját fedezték, hanem a bentlakás munkálataira való gyűjtést is sikerként lehetett elkönyvelni.

Külön értéket jelentett az a tény, hogy a kórus szereplése még közelebb hozta amerikai testvéreinkhez az erdélyi unitárius szellemiséget, kultúrát, és a fiatalok közötti eszmecsere tartós barátságokat eredményezett. A kórustagok kiváló munkát végeztek, komoly hozzáállással és illedelmes viselkedésükkel nagyszerű képviselői voltak nemcsak az Unitárius Kollégiumnak, hanem az erdélyi magyar közösségnek is.

A munka mellett alkalom adódott városlátogatásokra is: Washington belvárosát ki-ki a házigazda-családdal nézte meg, New Yorkban kétszer jártunk csapatostól, míg Bostonban inkább csak rövid sétára futotta. Fényképek őrzik nyomát az Empire State Buildingben való látogatásunknak, annak, hogy elhajóztunk a Szabadság-szobor mellett, hogy megdöbbenéssel álltunk meg az ikertornyok helyén levő Ground 0-nál, hogy Beatles-dalokat énekeltünk a Central-parkban azon hely mellett, ahol John Lennont meggyilkolták, hogy újra és újra kórossá alakultunk bárhol, ahol kedvünk és erőnk futotta erre.

Talán egyik szépséghibája az útnak, hogy az egy hónap alatt alig adódott alkalom, ahol közösen kiértékelhettük volna a látottakat, megélteket. Pedig lett volna bőven amiről mesélni ámuldozni együtt. Igen, olyan jellegzetes „amerikai” dolgokról is, hogy kinek hány autója, személyi számítógépe van odahaza, hogy miként öltözködnek, vagy, hogy kapott-e valaki ismét eperrel készített tojásrántottát reggelire... Ennél sokkal érdekesebbnek bizonyultak a városokban látott újdonságok, a családok szokásai, életrendje, vagy az istentiszteletek, amelyek újszerűsége, modernsége sokunkban kiváltotta az erdélyi templomaink utáni sürgős vágyat.

Mégis: utolsó előtti napon körbeültünk, és vezetőnk irányításával megosztottuk egymással azt, ami néhány nap után elmondható volt. Utána gyertyafényben visszaemlékeztünk a túra legszebb perceire, majd imádságban kértük a Gondviselő Istent, hogy egészségben vezessen bennünket haza.

Hosszú és minden bizonnyal nem lenne teljes az a lista, amely a köszönetnyilvánításainkat eljuttatná a címzetteknek, de íme: köszönetünket fejezzük ki az Amerikai Unitárius Univerzalista Egyház elnökének, William Sinkfördnek a meghívásért, a KCVC (Kolozsvár Choir Visit Committee) Bizottságának a turné előkészítéséért, különösképpen Bob Trippnek (Fairfaxi Unitárius Egyházközség tagja) az átfogó szervezői-idegenvezetői munkájáért, minden helyi szervezőnek, családoknak, az Erdélyi Unitárius Egyháznak a körút támogatásáért.

Ez volt az első legnagyobb létszámú csoport, akiknek álma valóra válhatott, és az Egyesült Államokban turnézhatott. Az eredményeket, a visszajelzéseket tekintve hisszük, hogy iskolánk diákjai még számtalan alkalommal lehetnek az erdélyi unitarizmus méltó nagykövetei.

SOLYMOSI ZSOLT, vallásitanár

„Mégmértetted és könnyűnek találtattál!”

Midőn e sorokat írom, az idén is lezajlott már - Isten segítségével - a tanévzárás és az érettségi vizsgák sorozata. Sokan a felvételi vizsgákon is túl vannak.

Évről évre egyre keményebben megpróbáló időszak ez. A mégmértetés napjai izgalommal és feszültségekkel telített napok. Idegesek a szülők, izgulnak a gyermekek és a nevelők, de gyakran feszült a vizsgáztató tanárok hangulata is.

Évről évre egyre többen kísérik el a vizsgára jelentkező ifjakat. Szülők és rokonok vagy a „jóakaró” ismerősök. A „támaszok” vagy „oszlopok”: így neveztük el őket. Még vidékről is feljönnek ilyenkor a kincses városba. Az iskola folyosóján sűrűsödnek, alig lehet keresztül vágni a tömegen, a vizsgára kijelölt terem felé araszolva...

Régebben azért nem vonultunk kísérettel a vizsgákra. Nem emlékszem, hogy elkísért volna valaki, egyetlen vizsgámra is. Pedig elég sokat vizsgáztam életemben. Vajon csak azért nem volt szükség erre, mert jó szüleim lelkiismerete nyugodt volt, hogy az otthoni nevelés és a felkészülés időszakában minden tőlük telhetőt megtettek?

Manapság persze, a támaszok vagy oszlopok „ügyesebbje” napokkal ezelőtt szolt vagy üzent már pártfogoltja érdekében. Most inkább csak azért topognak itt a folyosón, hogy „magamutogatva” emlékeztessenek: Itt vagyok, láss már meg! El ne feledd, hogy a vizsgázók között ott van az én csemetém, illetve pártfogoltam is!

Lábujjhegyen ágaskodva bizalmasan integet és bájosolyog az anyuka. Nyomatékosan, a szokásosnál hangsúlyosabban köszön az apuka is. Nem nézek a közelükben álldogálók szemébe. Hogy mi zajlik-kavarog ilyenkor a lelkükben, arra is csak utólag van időm gondolni! Sietősen benyitok a mégmértetés, a felvételi vizsga helyszínére. Vagy színhelyére?

Megalakul a vizsgabizottság, aztán kezdődik is az idej megmértetése. Jönnek a névsor szerinti első...

Már a felénél tarthatunk, midőn jóleső érzéssel nyugtázom: Istennek hála, az idén meglepően sok a jól felkészült, ügyes és határozottan ígéretes felvételiző! (Van kiből válogatni!) Tizenéves fiúk és lányok. Többnyire azért lányok...

„Pártfogoltunk” a második félidőben kerül sorra. Szemrevaló legényke! Megismerem nyomban, bár elég rég nem láttam. Ezt a fess külsőt bármelyik szülőjétől örökölhette, de - úgy tűnik - inkább az apjára üt mégis. Persze mai, modernebb kiadásban, azaz szerelésben. A haja vastagon bekenve a manapság divatos készítménnyel, amit - kissé csúfondárosan, és a saját fiam nem kis bosszúságára is - csak „degenyegnek” szoktam nevezni... Nyilván, nem ez a fontos; mindig jobban izgatott, érdekelt a másik kérdés: Vajon, mi van belül?!

Röpke pillantás az eddig elért eredményeket tükröző általánosra: hát ez bizony elég vérszegény teljesítményre utal! Sajnos, az apuka sem „nagy koponya”, sőt -, de legalább szorgalmas volt. (*Nem baj, ha buta, csak szorgalmas ne legyen!* - jut eszembe a kíméletlenül kaján szentencia, hisz a német költőóriással - Goethével - szólva: *Semmi sem olyan szörnyű, mint a tevékeny tudatlanság!*) Szerencséjére, még a „kapcsolatai” is jók voltak mindig, így aztán eléggé „felvitte az Úr a dolgát”... Fiacskájának azonban - úgy látszik - csak a „kapcsolatok” maradnak, mert sem tudás, sem szorgalom... Oly gyönge szegénykém, mint a harmat! Kérdezhetünk tőle bármit, jó szándékkal, segítőkészen, szinte tálcán kínálva a választ: száználmasan silány minden felelete. Közben azért - szemmel lát-

hatóan - próbálja megjátszani azt a magabiztos „nagymenőt”, akiről messzire lerí, nagyon jól tudja, mint aki előtt otthon sem titkolták soha, hogy a „háta mögött” ezennel is ott vannak azért apuka és anyuka ismerősei, a kiterjedt összeköttetések, a rokoni és haveri kapcsolatok! Mint eddig is...

Szinte hallom, amint - valahol a „degenyeg alatti” sekélyes szürkeállományban - megfogalmazódik a lehenyengő magabiztosság mai divatú kiszólása is: „Lássátok, ez azért: *Nem semmi!*” - Vagyis: Ezekkel azért nekünk (vizsgáztatóknak) is számolnunk kell(ene). Hisz ezek a múltból átmentett „kapcsolatok” - állítólag - manapság is kiválóan működnek...

És tényleg, mi történik, ha az imént még bájosolyos anyuka és a hangosan köszönő, „haver” apuka megharagszik? Ha nemhogy mosolyogni, de még csak köszönni sem fognak? Sértődötten elfordítják majd a fejüket, ha találkozunk, mivel nem segítettek csemetéjüket - az eddig is heroikus küzdelmek és áldozatok árán megszerzett, felvételi vizsgára jogosító jegy elérése után - a továbblépésre? Nem lesz alkalmunk még csak magyarázkodni sem! Elmondani nekik például azt, hogy a fiacskájuk előtt és után vizsgázó „ismeretlenek” - az „összeköttetések és kapcsolatok” nélkül felvételizők - között olyan felkészült, és minden kérdésre pontosan válaszolni tudó, komoly fiatalok voltak, akiktől nem lehetett megtagadni a jeles osztályzatot! Ha pedig nekik megadtuk, akkor magabiztos csemetéjük olyannyira *könnyűnek találtattott*, hogy úgy hull ki a versenyből, mint pelyva a rostán. Vajon hányast kellene adjunk szegénykémnek, hogy mégis bejusson valahogy?

Nos, ilyenkor - ezekben a helyzetekben - van az, hogy csak nézem, nézem ezt a kínosan szégyenteljes színjátékot, és - az utóbbi években - egyre gyakrabban gondolok áldott emlékeztű Tanítómra, és - fájdalmasan korán elhunyt - Édesapámra. Persze, nem véletlenül. Ők tanítottak meg ugyanis arra, amit sürgősen vissza kellene hozni már ebbe a kommunizmus által velemj megromlott, korrupciótól rothadó világunkba, kapcsolatrendszerünkbe, ahol mindenkinek van valakije, rokona, ismerőse, havere, azaz „*pilája*”, ahogyan azt itt mondani szokták...

Harmadikos voltam, amikor súlyos beteg lettem. Gyomor-mérgezéssel feküdtem otthon, nehezen beszerezhető, méregdrága gyógyszerekkel kezeltek. A közvetlen életveszélyen már túl lehettem, de igen legyengült szervezetemet még mindig magas láz gyötörte, amikor egyik nap **Ferenczy Ferenc** tanító bácsi is látogatába jött, és megállt a betegágyam mellett. Ettől én - mint valami rémes lázalomtól, úgy megijedtem, hogy - egyből elájultam. De arra, amit azt követően, már magamhoz térve hallottam, arra az évtizedek távolából is pontosan emlékszem. Midőn Édesapám kifele kísért a szobából, azt mondta: „**Te, Feri, arra kérlek, hogy a lehető legszigorúbban vedd majd a gyermeket!**” - Amin én - szegény kis beteg, talán érthetően - mélységesen felháborodtam! - Hát nem halhatlan? Ez az én *édes* Apám? Nem gondoltam volna, hogy ő is csak *mostohám!* Az én Édesapám, aki baráti és tegező viszonyban van Ferenczy Ferenc tanító bácsival, ahelyett, hogy egy jó szót szólna az érdekeemben... Egyszerűen érthetetlen.

Bizony elég sok évnek kellett eltelnie, amíg megértettem, hogy egyáltalán nem ők voltak azok, akik *mégmértettek és könnyűnek találtattak!*

(KVÁRI)

Felhívás az elmélkedésre, az elmélyedésre, gondolkodásra, felhívás az életre!

Ha a szívedet, annak legtitkosabb gondolatait és érzéseit is le lehetne fényképezni, vajon ezt a képet is mutogatnád az embereknek? Én azt hiszem, még a legmeghittebb barátoknak sem. Nem akarjuk, hogy úgy ismerjenek bennünket, mint ahogy mi magunkat, vagy talán amilyenek igazából vagyunk.

Amikor az önérdek egyre nagyobb mértékben határozza meg életünket, amikor energiánkat kizárólag saját magunk érdekében használjuk fel, akkor bizony lelkünk és szellemünk fotói pocsolva, sár, posvány, mocsár színeivel bűzöl. S ez már sokkal komolyabb és veszélyesebb egyéniségünkre, mint azok a sebek, amelyeket sötét lelkünk áraszt embertársaink felé.

Feleljünk önmagunknak, hogy kik is vagyunk? mit akarunk? miért? és mi módon? A helyes válasz az „emberi küldetésben” fogalmazódik meg.

S ez már több az emberi cselekedetnél, túlnövi a családot, s mégis családtagként, emberként képviseli a társadalom bizonyos intézményrendszerét. Hagyományos folyamatban a társadalomhoz a családon keresztül vezet az út. Lássuk csak, a társadalom intézményének eleme, az ember, a lelkész-tanár, mérnök, orvos, diák stb. különböző élethelyzetekben miképpen teljesít „hivatást” avagy „megélhetési hivatást”. Elsősorban szeretném megfogalmazni a „hivatás, illetve a küldetés” lényegét. Sokféleképpen lehet megfogalmazni; a lényeges rövid megfogalmazás az, hogy FELELŐSEK VAGYUNK. A küldetés kirótt és vállalt felelősség, a küldetés-tudat.

„A kis herceg megtanulta a róka titkát: s te egyszer s mindenkorra felelős lettél azért, akit megszelídítettél. Felelős vagy a rózsáért”. – „Felelős vagyok a rózsámért” ismételte a kis herceg, hogy jól emlékeztetése véssé.

Nekünk is szívünkbe kell vésnünk ezt a felelősséget, de ez csak akkor sikerül, ha először saját magunkért érezzük felelősnek magunkat. A lelkiismereti felelősség, az önmagunkhoz való hűség minden helytállás kezdete. Ez a magatartás, amely képes küzdeni az „ügyis mindegy” mindent elszűrő hatalma ellen. Ez a másság bátor vállalása, az önmagunkkal való elszámolás gyakorlata. Belső szabadság ez, s nem hangoskodó csoportokba való besorolódás.

A lelkiismereti felelősség fegyelemre szoktat, viselkedésünket pozitívan meghatározza. „Az ölbetett kéztől jobban félek, mint az ökölbe szorított kéztől” – vallom én is ezeket a gondolatokat. Az igazi veszélyt az a borzalmas semmittevés hordja magában, amely papírgombolyagként szédeleg a történelem porondján, s mindig arra száll, amelyre söpri a szél. Ne legyünk papírgombolyagok az idő forgatagában. Ne legyünk hiszékenyek, hogy könnyelmű ígéretek áldozatai legyünk. Ne feledjük az „ér” útját az Óceánig, a honnan és meddig, hogyan életünk idejének, helyének és minőségének meghatározói. Honnan indultunk, és hova akarunk megérkezni? Vegyük számba az út nehézségeit, s figyeljünk a mellettünk haladókra is.

Rájuk figyelve tanuljuk meg, kapjuk meg magunkat, identitásunkat. Kapcsolatok nélkül nem tudunk emberré lenni. A személy a találkozásból születik, s válik egyéniséggé, amikor képes kimondani „én”, majd „én vagyok”, majd „én, aki tévedtem”, „bocsáss meg nekem”...

A társadalmi felelősség ott kezdődik, ahol ki tudják mondani „én vétkem”. A társadalmi felelősség elszámolás a közösséggel, amelyben élnek. A lelkiismereti felelősség elszá-

molás önmagammal. A kegyelmi felelősség elszámolás Isten előtt hitemről.

Az Istenhez tartozó embernek a hálás visszajelzése ez a magatartás, annak az igazolása, hogy az ember szeretne jól gazdálkodni Istentől kapott talentumaival. Nem a rettegés, nem is a félelem árnyékolja be ezt a kapcsolatot, hiszen a rózsáért érzett felelősség nem teher, hanem boldogság.

A felelősség a jövő kapuja, létünk hitele, a megújulás feltétele. Felelőtlen, könnyelmű, címre törő ember sem családot, sem egyházat, sem országot nem képes építeni. A felelősség személyes tárgyainkért, élőlényekért, feladatokért, családjainkért, erkölcsi értékekért, egymásért jelenti a szeretetet, Istenhez tartozást.

Éppen a szereteten át, a szeretetben élve lehetünk a hit birtokosai.

Hivatásunk első lépése és eszköze a hitre nevelés, más szóval élve: a hitbe, a hit világába vezetés. Lehet-e hitet adni?

Hinni az emberbe, hinni Istenben...., Ha komolyan vesszük a kérdést, akkor azt kell válaszoljunk, hogy „Nem”. A hit nem oktatás által terjed, mint a tudomány, hanem jó emberi kapcsolatokban, közvetlen érintkezés által. Embertársainkkal való viszonyunk határozza meg Istennel való kapcsolatunkat. Mindaddig, amíg a mások élményeiben nem veszünk részt, nem ismerjük el barátunk szellemi, erkölcsi többletét, nem lehet hitet közvetíteni. Gondoljunk arra az egyszerű hétköznapi eseményre, ahogy az édesanya gyermekét járnai tanítja. Ismeretek átadásával, magyarázatokkal biztatja-bátorítja, hívja „gyere kicsim, gyere”? aztán támogatja, segíti. S nem utolsósorban a gyermek látja az egész család példáját. A hit is megfog, érlelődik, majd megszületik. A hit segít hivatásunk felismerésében is. „Jöjj fel hozzám, a hegyre, és maradj itt...” mondja az Úr Mózesnek. Isten felhívja és kihívja az embert. Nem Egyiptom „húsos fazekai” között és nem a lapos síkságon találkozhat Istennel Mózes és a választott nép.

A „felhívás” szó kétértelmű: megszólítást és felfelé hívást egyaránt jelent. A „kihívás” sem csupán térbeli elmozdulásra szólít fel, hanem átvitt értelemben erőpróbára, küzdelemre való hívás, provokáció is. Hivatásunk gyakorlásának első szakaszában inkább a lelkesedés vezett, fűtött (ami sok esetben bizonyult szalmalángnak). A meggyőződés a nagyon kemény harcokban kiértelt hűség gyümölcse lesz. Ez a hűség kell munkálja egyházunkat is. Az egyházban nem lehetnek termelők egyrésztől és fogyasztók másrésztől. Nem elég csak hivatásokat ébreszteni, hanem az olykor beszűkült egyház-tudatot kell megváltoztatni. Új egyházi létre és képre van szükség, olyan munkatársakra, akiknek tárgyi tudása, tapasztalata, emberbe, Istenbe vetett hite képessé teszi az új célok, új feladatok megvalósítására.

A jövő egyháza számára nagy kihívás, hogy mennyire tudja hétköznapi nyelven, érthetően megfogalmazni üzenetét.

Tennünk kell azt, ami erkölcsi kötelességünk, de a külvilág számára világossá kell tennünk, hogy miért tesszük ezt.

Márai Sándor vallomásával üzenek ebben az esztendőben minden kedves Olvasónak: „A tudás csak akkor nem az ördög műve, ha nem lesz a hatalom szolgája, de ehhez szükséges, hogy a tudást a szeretet áramával töltsék meg az emberek.”

TÖRÖK ELEKNÉ Nyárádgálfalva

Akik előttünk jártak...

LUKÁCS SÁNDOR (1903-1993)

dicsőszentmártoni esperes-lelkész

A dicsőszentmártoni unitárius egyházközség ez évben emlékezik egykori lelkészére, Lukács Sándorra, születésének 100-ik és halálának 10-ik évfordulója alkalmából.

Lukács Sándor 1903. március 12-én született a Székelyudvarhely melletti Kénosban. A székelykeresztúri középiskolai tanulmányai után - ahol 1922-ben érettségizett - a kolozsvári Unitárius Teológiai Akadémiára iratkozik be, itt 1926-ban fejezi be tanulmányait. Teológiai tanulmányai után sikeres vizsgát tesz külföldi - amerikai - ösztöndíjra, és ennek eredményeképpen a Kalifornia állambeli Berkeley „Pacific Unitarian School for Ministry” egyetemén tölt el két tanévet. Szívós kitartással és szorgalommal igyekszik tudását, ismereteit gyarapítani. Tanulmányainak tárgyát filozófia-történet, új-léktan, fiziologiko-pszichológia, az ifjúság nevelését célzó valláserkölcsei-nevelési lélektan, homiletika és angol irodalom, majd tanulmányai második évében újszövetségi bibliatudományok, unitárius egyháztörténelem, gyakorlati lelkészi munka, vallásfilozófia, erkölcsstan és társadalomtudomány (szociológia) képezik. A nyári tanfolyam ideje alatt antropológiát, üzleti szervezést (ma menedzsmentnek neveznénk) és nevelés-lélektant hallgatott. A felsorolt tudományágakban igyekezett a lehető legalaposabban elmélyülni. Eközben minden lehetséges idejét ifjúsági munka töltötte ki. Mindezek mellett még napi 4-5 óra munkát is vállalt, hogy megélhetését biztosítsa. Neves tanárai közül többek között az Wilbur előadásai jelentettek különös élményt a számára. Mint az ott tapasztalt tanulmányi módszerre jellemző hasznos szempontot jegyzi meg az elméleti tanulmányoknak gyakorlati tapasztalattal való bővítését. Értékes és élményszerű útleírásban számol be tanulmányútjáról és az azt követő világ körüli útjáról, amelyről a Hawaii-szigetek, Japán, Kína, India, Maláj-szigetek, Ceylon, Palesztina, Szíria, Arábia, Egyiptom és végül Görögország érintésével érkezik haza. Tanulmányai befejeztével - és annak elismerése/minősítéseként megkapta a „Master of Theology” fokozatot „summa cum laude”-vel.

Külföldről való hazatérése után 1928-tól 1930-ig - két éven át - püspöki titkárként dolgozik. Ez idő alatt felajánlják neki a teológiai tanári állást, de ő neves kortársaihoz - Balázs Ferenchez, Lőrinczi Lászlóhoz - hasonló szellemiséggel és élethivatással a falu, a nép szolgálata mellett dönt.

1930. július 1-től szeptember 26-ig a vargyasi egyházközségben helyettes lelkészként teljesít szolgálatot. Első - rendes lelkészként betöltött - szolgálati helye a ravai egyházközség. Nagy lendülettel, fiatal lelkesedéssel lát munkához a ravai gyülekezetben, ahol sokoldalú, széleskörű tevékenységet fejt ki. A lelkészi szolgálat és munka mellett irányítja a felekezeti iskola munkáját és működését. Mivel a szűkös anyagi helyzet állandó gondot jelentett, szövetkezetet, ún. „unitárius boltot” alapított, és ennek jövedelméből biztosították a tanítók fizetését. Ebben az igyekezetében „politikai” akadályok álltak útját; ellenlábasai támadtak, akik hamis vádakkal, rágalomokkal akadályozták munkájában. Államelenes szervezkedés vádjával idézik bíróság elé, aminek végül enyhe pénzbüntetés a következménye. Ravai működésének idejéből maradtak fenn verses búcsúztatói, amelyek nem a hagyományos séma szerint fogalmazódtak, hanem belefoglalja saját hitfelfogását, elméleti rendszerét.

Időközben családot alapít: 1929. május 18-án köt házasságot Fazakas Margit-Máriával. Családi életükből a gyermekáldás elmarad.

1938. július 1-jével kezdődik el dicsőszentmártoni lelkészi szolgálata, a gyülekezet egyhangú meghívása alapján. Bár akadályok, nehézségek tucatjával találta szemben magát, fáradhatatlan, hűséges szolgálata eredményeként áldásos munkát végzett a gyülekezetben. Akárcsak ravai szolgálata idején, itt is többszöri házkutatással zaklatják, koholt vádakkal katonai törvényszék elé idézik. A vallásügyi minisztérium fegyelmi eljárás beindítását rendeli el ellene, a vádak azonban alaptalannak bizonyultak. A háború alatt nem menekült el, egy bizonyos időt internálásban tölt a Balászfalva melletti Türben. Ilyen körülmények és próbák között is tántoríthatatlan hűséggel tölti be hivatását.

Lelkészi szolgálatának szerves részét képezte az ifjúság nevelése és lelki irányítása. Emellett értékes tevékenységet fejtett ki a Népi Szövetség munkájában. 1944-ben alapító tagja volt a dicsőszentmártoni egységes gimnáziumnak, amely egyben a helység első magyar nyelvű középfokú tanintézménye. Dicsőszentmártoni lelkészsége ideje alatt (1969-1970) nagyméretű általános javítást végeztek a templomon, és e hatalmas munka lebonyolításában elévülhetetlen érdemeket szerzett.

Lukács Sándor a dicsőszentmártoni egyházközségben lelkészi szolgálata mellett 1959-től 1968-ig az esperesi tisztséget is betöltötte az akkor nagyszabású egyházkör espereseként, nagy megbecsülésnek és tiszteletnek örvendő munkatársai, lelkészek és az egész egyházkör részéről. 35 évi dicsőszentmártoni lelkészi szolgálat után, 1973. december 1-én vonult nyugdíjba. 1993. november elsején pihent meg örökre.

Külföldi útjáról szóló beszámolóját a következő szavakkal zárja: „Ezt a nagy hálát csak azzal tudom leróni, ha Unitárius Egyházunk előmenetelét teljes örömmel és minden tehetséggel igyekszem munkálni...”

Ez állapítható meg, ez mondható el - most már utólag is - Lukács Sándor esperes-lelkész hűséges, unitárius lelkészként és emberként egyaránt példaadó helytállásáról, Egyházunk előmenetelét szolgáló munkásságáról. Így emlékezünk rá az elismerés és a tisztelet jegyében születése 100-ik és halála 10-ik évfordulóján, a Példabeszédek írójának szavaival: „Az igazaknak emlékezete áldott...” (Péld 10,7a).

NAGY ENDRE esperes-lelkész

Az ősök nyomában

1849. Fekete ruhás asszonyok és gyerekek gyülekeztek a domb alatt, hogy együtt menjenek föl a dombon lévő temetőbe. Szomorú kép: férfiak sehol, csak itt-ott elvétve a faluban, ők is öregek vagy nyomorékok. A szomorú kis sereg némán indul fel a kis templom körüli temetőbe. Az öreg kántortanító könnyes szemmel áll a temető kapujában, várja a gyászoló falut. Pap nincs. Még az ősszel elment tábori lelkésznek, és nem tudni, hogy él-e.

2003. Monten-Bike-os fiatalok ugyanott. Mindenki vidám, boldog, fölszabadult, hisz béke van, süt a nap és egyébként sem kell sokkal több egy fiatal szívnek.

Életképek három emberöltő távlatából.

Az ötlet a temetőnk takarítására és feltárására már rég forgott a fejemben, de igazából mindig kidolgozatlanul, egy nagy szürke masszaként tologattam az agyam mélyén. Lassan kristályosodott ki az egész ötletnek a lényege, és egyszer csak kipattant egy szikra, egy kimondott szó, visszavonhatatlanul elindult minden a maga útján. Könyvtárak, levéltárak, szakemberek, fiatalok. Egyszerűen készültünk. Mindenkiel beszéltem, aki érdemi információt tudott adni temetőnk sírköveiről, jellegzetességeiről, és így találkoztam Demeter Lajossal, a sepsiszentgyörgyi könyvtár munkatársával, akinek nem kellett sok „biztatás”, azonnal a tervünk mellé állt, annál is inkább, mert ő már foglalkozott a sepsiszentkirályi unitárius temető sírköveivel és azok felirataival.

Ment is minden, mint a karikacsapás. Gyülekezetünk kis létszáma miatt szükségét láttuk, hogy még szervezzünk valakiket erre a munkára. Így kerestem meg a sepsiszentgyörgyi segédlelkészt, Demeter Sándort azzal, hogy nem tudna-e segítséget nyújtani nekünk az ottani Ifjúsági Egylet. Náluk csak az időpont eldöntése okozott egy kis bonyodalmat, de lelkesedésben ott sem volt hiány, és ennek eredményeképpen megérkezett a sepsiszentgyörgyi csapat. Természetesen mi sem ültünk érkezésükig karba tett kézzel, hanem a presbiteri határozat szerint összegyűjtöttük a fiatalok élelmézéséhez szükséges alapanyagot a hiveink adományából. A rövid ismerkedés és munkaértekezlet után rögtön nekiláttunk a temető tisztításának. A megtisztított sírkövekről azonnal jegyzeteket és fényképeket is készítettünk, amelyek az egyházközség levéltárát gazdagítják majd. Az esti tábornéz melletti énekelések sem maradhattak el, akármennyit dolgoztunk is nappal. A háromnapos program záróakordja az ifjúsági istentisztelet volt, amelynek keretében mindenki elmondhatta élményeit, tapasztalatait és érzéseit.

A temető rászorul az alapos tisztításra és csak utána lehetséges a sírkövek állapotának a felmérése és dokumentálása. Itt szándékosan használok jövő időt, mert háromnapos munka után sem tudtuk azt mondani, hogy sikerült kiirtanunk a zavaró bokrokat. Mindenesetre: június 20., 21., 22. napjain, mi ott voltunk.

Köszönet illeti mindazokat az unitárius hiveinket, akik adományaikkal lehetővé tették ennek a lelkes csapatnak az élelmézését! Köszönjük a sepsiszentkirályi fiataloknak, köszönjük a sepsiszentgyörgyi fiataloknak, és köszönjük mindazoknak a szakembereknek, akik tudásukkal és technikai felszerelésükkel segítettek munkánkat! Isten áldja meg őket!

VIDA ZSOMBOR

Tisztelt Szerkesztőség!

2003. május 4-én, Jakab Dénes tiszteletes úr türelmes nevelése, tanítása révén jutottunk el a konfirmációnk gyönyörű napjához.

A levegő virágillattól volt ittas, és mi kissé idegesen álltunk népi viseletünkbe öltözve a paplak irodájában, arra várva, hogy mikor kondulnak meg a harangok, és mikor ballaghatunk egymás mellett a templom felé.

A templomba belépve mindannyiunk szíve hevesebben kezdett dobogni, midőn az a sok tekintet ránk szegeződött. Nem tartott sokáig idegességünk, mindannyian megkaptuk édesanyánk lágy, nyugodt tekintetét, amitől mi is megnyugodtunk. A templomot virágillat árasztotta el. A szertartás a hagyományos módon történt.

Gyönyörűvé tette a napot az is, hogy édesanyáinkat is köszöntöttük, hiszen anyák napja volt.

A mi kicsiny falunkban rég volt ilyen konfirmálás, hogy ennyi fiatal tett hitéről bizonyosságot, ...ugyanis 23-an konfirmáltunk.

MÁTÉFI TIMEA VIII. oszt. - Szentábrahám

Korondi tanulók évszárója

Június 15-én, az idén is megtartottuk templomunkban az ünnepi tanévzárást.

Szülők és nagyszülők népes gyülekezete előtt került sor az elmúlt tanév kiértékelésére. 28 dicsérő oklevelet és 44 jutalomkönyvet kaptak azok a tanulók, akik szorgalmasan látogatták templomunkat és a szeretetotthonban tartott szombati vallásórákat. Most is volt olyan kisiskolás, aki csupán egyetlen alkalommal hiányzott szeptembertől mostanáig. Nagy örömmel vettük át a díjakat és a jutalomkönyveket, amelyek - reméljük - kellemes olvasmányok lesznek a vakációban minden tanuló számára.

Mi, a szeretetotthon növendékei erre az alkalomra is külön műsorral készültünk, majd búcsúzóul vidáman és felszabadultan énekeltük a kedvenc vallásórai énekünket: "A tanítás véget ért már..." Megköszönjük a díjakat és a szép könyveket, és ígérjük, hogy jövő tanévben is hűséges látogatói leszünk kedves templomunknak.

FÁBIÁN JUDIT VI. oszt. 29 vasárnap, III. díjas

Kedves Barátaink!

Az ODFIE közelgő nyári rendezvényeiről az alábbi tudnivalókat közöljük.

1. A Székelyudvarhely melletti Szejkefürdőn idén is megszervezzük - immár ötödik alkalommal - az **Unitáriusok Egyetemes Találkozóját** augusztus 9-én. E rendezvényre elvárunk minden egylettagot, különösen azokat, akiknek egyházközsége amúgy is társasgépkocsit (autóbuszt) indít a helyszínre. Szejkefürdőre érkezve keressétek az egyházkörötök megnevezését tartalmazó táblákat, hogy alattuk rendezettebb legyen a gyülekezésünk. Aki teheti, öltön magára népviseletet.

2. A **XXVII. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia** időpontja augusztus 21-24., helyszíne az erdővidéki Nagyajta. Idei csúcspanelezvényünk témája: az egyházi életbe való bekapcsolódás lehetőségei, az ifjúság egyházbeli szerepe. A csütörtök esti nyitó istentisztelet (19 órától) és köszöntő beszédek után a helybeli fiatalok színelőadását tekinthetjük meg. Péntek délelőtt az áhítatot a témával kapcsolatos előadások követik, majd a szokásos kiscsoportos foglalkozások keretében bontjuk részlet-elemeire az előadásokon felmerülő kérdéseket. A délutáni szabadidős program keretében a legkülönbözőbb műfajú tevékenységet ajánljuk (lelkigyakorlatoktól kezdve szórakoztató sporttevékenységekig). A napot táborúzzal zárjuk. A szombat délelőtti áhítat után a konferencia témáját taglaló újabb előadások és azok feldolgozása következik, ebéd után a szokásos vetélkedő, majd egy úgynevezett csángó rockballada kerül színpadra a csíkszeredai Role együttes előadásában. Késő estétől kezdődően ugyanazon együttes koncertezik. A vasárnapi záróistentisztelet után kopjafát avatunk, ebédelünk, kiosztjuk az okleveleket, és az egyetemisták kivételével elindulunk hazafelé. A felsőfokú oktatásban részt vevő diákok azért képeznek kivételt, hogy megbeszélhessük velük a kolozsvári és marosvásárhelyi egyetemista körök fellendítésének lehetőségét, megtervezhessük a más egyetemi központokbeli szervezkedést, és

számba vegyük a hatékony kapcsolattartás tennivalóit. E külön „diáktalálkozó” vasárnap estig tart. A részvételi díj személyenként a három napra összesen 180 000 lej (jóval kevesebb a szervezési költség egy főre eső részénél). Az elszállásolás a hagyományos módon, egyéni választás függvényében, családoknál vagy sátorban történik.

A fenti rendezvényekkel kapcsolatos részletekről július derekán körlevelet küldtünk minden helyi egyletvezetőnek és minden egyházközség lelkesi hivatalának. Amennyiben valaki további részletek felől szeretne érdeklődni, az ODFIE székhelyi irodájának címén keresztül (lásd alább) megteheti.

Az őszi központi rendezvényeinkről előljáróban most annyit közlünk, hogy a **Vezetőképzőt** és az ODFIE ez évi **küldöttgyűlését** szeptember 9-12. között Homoródszentmártonban rendezzük meg, a **Dávid Ferenc ifjúsági emlékezérendoklatot** idén november 15-én, természetesen Déván tartjuk, az **Egyház- és nemzetörténelmi vetélkedő országos döntőjét** pedig november 14-én Kolozsváron szervezzük meg.

A **Marosvásárhelyi Unitárius Egyetemista Kör** hagyományteremtő szándékkal idén szeptember 8-12. között **kerékpártúrát** szervez. A kerékpárral rendelkező, legalább 16. életévüket betöltött, kalandvágyó ifjakat és örökifjakat szeretettel hívják és várják. A részletekről Jakabházi Béla-Botond gyakorló segédlelkész tájékoztat. Elérhetősége: Marosvásárhely, Bolyai tér 13., telefon: 0265-268461.

Utoljára hagytuk az ODFIE **Daloskönyv** harmadik kiadásának megjelenéséről szóló tájékoztatást. Ez újabb kiadás az előző kettőben észlelt hibák kiigazítása mellett a Fűszál együttes újabb dalaival egészült ki. A kiadvány beszerezhető a székhelyi irodában, az egyleti rendezvényeken, de kérésre eljuttatjuk bármelyik egyházközségre.

Az ODFIE Elnöksége

Címünk: 400105, Kolozsvár, 1989. December 21. út 9-es szám (ODFIE-székhely);
telefon és távmásoló: 0264450284 és 0264593236;
elektronikus posta: odfie@unitarian.cj.edu.ro;
maroktelefon: 0744779953

Megnyitó beszéd a marosi egyházkör közgyűlésén

„Június volt. Ujjongtunk.” (Ady Endre). A tanulók nyári vakációt váró, hőközepe legszebb napja alig múlt el a nyáreleji hónapban. Nem ez a hónap legfontosabb eseménye. Mindenekelőtt azonban szeretném megjegyezni, hogy már hagyományosan június harmadik dekádjának elején tartjuk tevékenységünket elemző köri közgyűlésünket.

Sok napirendi ponttal, feltehetően tartalmilag is gazdag összeállítású beszámolókat felolvasásával érkezett az esperesi hivatal meghívó-értesítése az alaptörvény szerint megtartandó köri közgyűlésre.

Nem kell ugyan fontolóra venni, hogy a napirendi pontok részletes megbeszélése vagy a közgyűlésen való lelkes, aktív részvétel, hozzáállás kell a figyelemre méltóbb legyen. Össze-

jövetelünk teljes, egész, csak akkor lesz, ha mindenki lelkiismerete szerint cselekszik, ha képessége, tehetsége szerint gondolkodik a feltett cél érdekében, ami nem lehet más, mint: élni, megmaradni, előre látni, számbelileg és lelkileg gyarapodni. Ez hozzáállást, odaadást, lelkileg megerősödni vágyó, vallási érzületet, teljes embert, tettrekészséget igényel. Próbáljunk együtt lenni, egy családban megmaradni, gondjainkat közösen átélni, terveinket megfontolni, együtt intézni, megoldani. Keressük meg a mások által labirintussá tevő útvesztőkből a kivezető biztos utat. Persze, ehhez nagyon nehéz megtalálni az irányítót, de az útkeresésről, a jobb megoldás lehetőségéről sohasem szabad lemondani. Nem szabad megengedni, hogy az útról félrelökjenek, letapossanak. Ezért várjuk vezetőinktől az útmutatást, a segítő szándékú irányítást. Biztos vagyok abban, hogy mindannyian látjuk, ha egyházunkat szolgálhatjuk - lelkeszeink lelkileg, a világi tisztségviselők szervezésileg -, akkor bármilyen közös tevékenységünk, összejövetelünk, megbeszé-

lésünk, jótékonyágunk, tettünk együttlétünket ünneppé avatja, kitűzött célunkat, szándékunkat előremozdítja.

Vallási szemléletünk, nézetünk megválasztásában nincsenek gondjaink. Elköteleztük magunkat! Egy az Isten! Felkiáltójellel, bátran ki merjük ezt mondani! Oda kell figyelniük azonban sokaknak a tudatos vagy szándéktalan gáncsaira, betartásaira, a hozzánkvaló, pozitívnek nem mondható viszonyulására. Vajon miért csak nekünk, unitáriusoknak fájdalmas, hogy a magyarság nagy részét mozgósító, hála Istennek most már szabadon szervezhető csíksomlyói búcsút János Zsigmond katolikusok elleni „haragja” váltotta ki? A történelmi igazságot Szabó Gyula neves kolozsvári író Csíksomlyói búcsú: még több toleranciával! című háládatos írása (Krónika, 2003. június 14-15.) igazolja. A hatflekkes, részletes írás a helyére teszi a történelmi igazságot.

.....utóbbi éveink minden pünkösdjén halkul bennem egyetlen a Hála Isten!, mert minden búcsú alkalmával »alapeckeként« hangzik el tucatszor, hogy a búcsú 1567-ből veszi eredetét, és annak a »győzelemnek« az emlékére tartják a háláadó sereglést, hogy a gyergyói-csiki katolikus székelyek ellen fegyveres erőhatalommal támadó János Zsigmond fejedelem seregét a »hargitai«-»tolvajosi« csatában a somlyói »Szűz segítségével« megverték; és ily módon az új hitet erőszakosan terjesztő fejedelemmel szemben az ősi katolikus hitüket megvédték és megtartották.

...Hadd legyen a legegységesebb magyarság ünnepe minden esztendőnk pünkösdjén a csíksomlyói búcsú, hadd örvendezzünk, hogy többszázezer »mind jó ember« sereglük ott össze most már mind terebélyesedőbb tolerancia-szemléletben, de az egységesebb magyarság fájdalmas öncsonkítása és az erdélyi tolerancia-örökség - úgy is, mint a hajdani Szent Bertalan-éjszaka »Európába« különleges magyar »arculatként« méltán betagozható érték - esztelen tékozlás lenne az, ha minden pünkösdi búcsú-alkalommal »rút szitkokkal illetnék szegény megholt kegyelmes urunkat koporsójában«, mintha ő lett volna Erdélyben az unitárius egyházzal együtt a legtűrelmetlenebb s legerőszakosabb vallásüldöző. Segítsen meg a csíksomlyói csodatevő Szűz minden magyar lelket s kiváltképpen »mindenféle tisztartót«, hogy évről évre ne gyalázkodjék rúttal erőszaknak az, ami rúttal erőszakos korának példátlan toleranciaként egyik legszebb s legbecselesebb erdélyi magyar örökségünk - mert még Trianon után is már-már elvehetetlen »csodaként« tündököl,

ami hajdan Erdély földjén »a világon először« történt, ha mi magunk el nem hányjuk magunktól azt a csodát”.

Erre summázásként Tawney mondását idézem: „az egyik kor igazsagai a másik kor nagy problémái.” A fenti mondatból az igazsagai szót idézőjelben teszem. Vajon mindig az az igazság, a jó, a helyes döntés, amit a politikusok közös akaratlan vagy egy kézfelemeléssel abban a pillanatban vallanak? A szomorú eseménynek június 4-én múlt 83 éve, a kézlegyintéssel eldöntött diktátumban csak egyetlen igazság volt: a románok Erdélyben akkor már szám szerint többen voltak, mint az ezer éve itt élő nemzetiségek. De vajon a döntésben a megoldás így volt helyes, így volt jó? A Balkán béklyójához kötni egy magyar és szász közösséget, melyeknek kultúrája, civilizációja nem abba a régióba illett bele, ahová került! A négy nagy, a három miniszterelnök, Lloyd George (Anglia), Orlando (Olaszország), Clemenceau (Franciaország) és Wilson (USA-elnök) tudták, hogy döntésükkel bevezették a huszadik századba a „bajok korát”? A beígért autonómia és egyenlő jogok biztosítása helyett elődeink egykori jobbágysága, a magukat bennszülötteknek tekintő gazdagok leharapták hegyeinket, letarolták erdőinket, kopárrá tették mezőinket, kiszikkasztották folyóinkat. Ami még megmaradt, azért, ha fogcsikorgatva is, de harcolnunk kell. Ne adjunk alkalmat az utódoknak szemünkre hányni „Mindenki annyit ér, amennyit használ” (Széchenyi). Ne mondjon le egyetlen érdekvédelmi szervezet se az autonómia-értelmeiről, ne ámuljon el attól senki, hogy majd az Európai Unió mindent megold. Közösen összefogva lehet csak eredményt elérni. Ebben segít nekünk hitünk, meggyőződésünk, reményünk. Az Isten adjon nekünk erőt és egészséget, hogy istentisztelet előtt a templomtérben, minél több résztvevővel, megtárgyalhassuk soron lévő feladatainkat, majd folytassuk az istenházából való kijövetelünk után. De amíg vagyunk, sohase engedjük, hogy a „csend sikoltson templomunkban.” Az esperes úrnak, aki főszereplő lesz a továbbiakban, mielőtt átadnám a jogkörének gyakorlásához való lehetőséget, szívből megköszönöm a világiaknak a tisztségükben végzett nagyon lelkes, áldozatkész hozzáállást, nagy értékű munkáját. Rájuk illenek Voltaire szavai: „Akinek látszunk, arról mindenki ítélhet, amilyenek valójában vagyunk, arról senki sem.”

FEKETE ÁRPÁD köri felügyelő gondnok

Könyvajánló

Az új brassais évkönyv

Megjelent a Brassai Sámuel Elméleti Líceum új, a 2001-2002-es tanévre vonatkozó évkönyve.

Hosszabb szünet után a tavaly újraindított sorozatnak évszázados hagyománya van iskolánkban. 123 évvel ezelőtt 1880-ban jelent meg az „Értesítő az unitárius vallásközösség iskoláiról az 1879-80-ik tanévben.”

A tavalyi évkönyvben írja Kósa Mária igazgató: „Mai felgyorsult világunkban, amikor minden megváltozik, gyorsan feledésbe merül és leértékelődik, különösen fontos a hagyományok ápolása” Így igaz.

Az 1557-ben alapított
kolozsvári
BRASSAI SÁMUEL
Elméleti Líceum

ÉVKÖNYV
a 2001-2002-es tanévre

Évkönyvünk színvonalának biztosítója a szerkesztő, tudós kollégánk, dr. Gaal György.

Az évkönyv Kolozsvár legrégebb, immár 446 éves (1557-ben alapították) és legnagyobb tanintézménye, az unitarizmus központi intézménye történetét ismerteti magyar, román és angol nyelven.

Ezt követik az iskola tanárainak tanulmányai. Az évek óta vajdó romániai tanügyi reform körülményei között valószínűleg érdekes olvasmányként hat Fazakas István törté-

nelemtanár írása a XVIII. század nagy erdélyi tanügyi reformjáról a Norma Regiáról. **Simon Gábor** fizikatanár többéves kitartó kutatásainak eredményét közli „A kolozsvári Unitárius Kollégium és utódiskola fizikai szertárának története (1693–2002)” címen. **Dr. Málnási Ferenc** magyartanár „Brassai Sámuel és Kriza János hagyományainak nyomában” című tanulmányában bemutatja a kolozsvári Unitárius Kollégium és a Brassai Sámuel Líceum magyartanárait, a XIX. század első felétől napjainkig. Más tanszékek számára is példamutató vállalkozásról van szó. **Zsemlyei Borbála** magyar-angol szakos tanárnő a Brassai Líceum diákjainak anyanyelvi helyzetét, kompetenciáját kutatja (kérdőívek alapján). **Újvárosi Tamás** földrajztanár – gazdag szakirodalom alapján – „A faipar kialakulása és fejlődése a Keleti-Kárpátokban” címen közöl tanulmányt.

Az iskolai eseménynaptár összefoglalja a 2001–2002-es tanév eseményeit: a tanévnyitót, bentlakás-osztást, az

iskola mai épületének százéves évfordulóját, a testvériskolai kapcsolatokat, a vitafórumokat, a tanárok véglegesítő- és fokozatai vizsgáit, tantárgy-versenyeket, a képességvizsgát és érettségit. Megtudhatjuk azt is, hogy milyen egyetemeken, illetve főiskolákon folytatják tanulmányaikat a Brassai Líceum végzős diákjai.

A beszámoló címszó alatt **Iszlai Enikő**, **Kiss Anna**, **Nagy Emese-Mária**, **Kocsis Ildikó Emese**, **Kováts Ildikó** tanárnők kiemelkedő oktató-nevelő tevékenységeket ismertetnek, **Gaal György** a 2002-ben lezajlott Brassai-hétről számol be, **Kósa Mária** pedig tanévvégi beszédeit közli.

Az évkönyv adattárral végződik, mely az iskola diákjainak és tanárainak névsorát teszi közzé. A tetszetős külsejű évkönyv borítóját **Kováts Ildikó** tanárnő fénykép-felvétele díszíti.

Dr. FAZAKAS ISTVÁN

Dr. Gellérd Judit

III. rész

Tengereken úszó (luxus-) egyetem

Megtaláltam a gólyáinkat!

Igen, rátaláltam a gólyáinkra, és egyben a leendő könyvem címe is. Gyermekkorunktól tudjuk, hogy a gólyáink Afrikában telelnek - akárcsak mi, most -, ami inkább hasonlít a nyaraláshoz, mivel a Déli féltekén most nyár tombol. Az ember ezt a gólyamesét is egy kicsit, amolyan mesebeli igazságnak vélte.

Nos, Tanzániában történt a nagy találkozás. Én elefántokra és oroszlánokra számítottam csupán, és ki gondolta volna, hogy a mi drága gólyáinkat is meglátogatom! Mikor megláttam őket, azonnal magyarra fordítottam a szót. És mekkora öröm volt a meglepetésükben. Honvágy gyötörte őket. Idegen földön idegen nyelvet hallanak, miközben fészükéről álmodnak, és a tavaszi tócsákról Erdélyországban. Kérdeztek, láttam-e a fészüket, s béke van-e még otthon? Bizony, itt olyan az életük, mint a menekülttáborban lakóknak. Őserdőben, óriás fák tetején, százával összezsúfoltan tengetik napjaikat, állandó hazavágyakozásban. Itt nem építenek fészket, mert OTTHON csak egy van; Erdély az ők otthonuk.

Utastársaimnak örömujjongásban mutattam: íme, a gólyafák! Alig hittünk a szemünknek. Égig érő fákon gólyák teremnek! És nem akármilyenek, hanem erdélyi magyar gólyák.

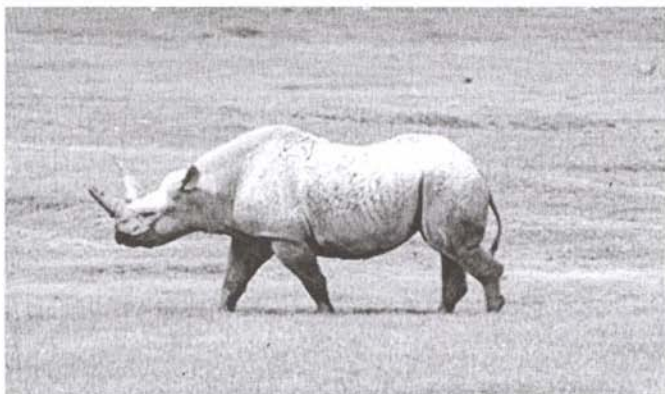
Madaraink azt hihetnék magukról itt, Tanzániában, hogy cirkuszban vannak. Mert a fák alatt bizony nem

tyúkocok és malacok szaladgálnak, hanem elefántcsordák és orrszarvúak csörtetnek, oroszlánok lépkednek kevélyen. A tóban pedig vízilovak ásítanak rájuk barlangnyi szájukkal. Gólyáink jól szórakoznak - könnyebben telik az idő tavaszig. Már a hazatérést tervezgetik nagy izgalommal.

Így aztán én is egészen „otthon” érezhettem magam ezen az idegen földön, az Egyenlítői-Afrikában. Kérdeztek útitársaim, szoktunk-e szafarizni? Mondtam, persze, hogy szoktunk - főként a múlt században - arisztokratáink képviselőjében. De micsoda különbség van az ők szenvedélyes vadászatuk, és a mi még szenvedélyesebb „konzerválási” mozgalmaink között! Ma a szafari

ezt jelenti: csodálni és védeni ezt a paradicsomi ökológiai rendszert, amelyben minden mindennel összefügg és egymásnak feltétele, és éppen ezért igen sérülékeny. A kipusztulás szélére kergette a vadon lakóit az idegenek vadászszennedélye, a bennszülöttek oroszlánölő hagyománya, az elefántcsont-kereskedők kapzsisága. A híres orrszarvúból, e magányos óriásból, már csak egyetlen látunk...

Négy napra mintha a mesék világába költöztünk volna. Tanzánia helyettesítette az eredeti kenyai úticélt, mivel Kenyában politikai viszályok veszélyeztették volna biztonságunkat. Dar es Salaam – a „Mennyei Béke“ – városának kikötőjébe érkeztünk. Az egyetemünk 25 éve járt itt utoljára. Ez nem a Fokföld luxus-pompája, hanem egy igazi harmadik világ visszamaradottsága. A város vallása és kultúrája muzulmán. Kora hajnalban érkeztünk, de mivel apró szigetek között kellett behajózunk a kikötőhelyre, a pilóta csak napfelkelte után vállalta a vezetésünket. Az ember azt hinné, hogy a hajó kapitánya parkolja le a hajóját. De a kapitány a kikötőben mellékszereplővé válik. Itt a helyi pilóta veszi át a kormányzást. A minket fogadó nagyobb méretű csónakról átszállt a hajónkra, és onnan dirigálta a vontatók manőverezéseit. A két kis vontatóhajó kötelekkel hol húzta, hol meg taszította a hajónkat, ami fél óra alatt ügyesen, párhuzamosan a kikötő peronjához állított. Mi pedig izgalommal fürkészünk az új földet.

Dar es Salaam partja megdöbbenett szegénységével. A halpiac és a zöldségpiac szédítő szagai, illatai és színei azonban gyorsan elterelték a figyelmünket az összeeskabált épületekről. Nagy tömeg ácsorgott a parton, üdvözléssel fogadta a büszkén beérkező fehér hajónkat. A modern város, minarettjeivel és pálmáival a háttérben, valósággal vakított a reggeli napfényben. Ez a város azonban felfedezetlenül maradt számunkra, mivel érkezés után azonnal autbuszokba ültünk, és Afrika belsejébe, a híres szafari-parkokba utaztunk. Kilenc órás út következett. Volt, aki panaszkodott emiatt, mert inkább repülővel ment volna. Én külön ajándéknak érztem ezt az utat, hiszen keresztülszeltük az országot. Így láthattam az életet az Egyenlítői-Afrikában.

Semmihez, amit eddig láttam életemben, nem hasonlítható ez a világ! Sem az emberek, sem a növényzet, sem a táj. Ebben az országban vannak azok a híres - tek-

tonikus mozgások okozta – domborzati látványosságok, amelyeknek csodájára jár a világ. Amint Afrika, az ősföld szíve, elvált a többi kontinenstől - vagy inkább azok hagyták „cserben“ Afrikát -, a vulkanikus erők és gigászi földmozgások hegyeket túrtak az ég felé. Ezek a hegyvonulatok végigkísérték az utunkat. Mindenféle pásztorok legeltették nyájukat a kiszikkadt legelőkön. Töményen biblikusnak hatott a kép. Mintha kétezer évet visszalépve valahol Palesztinában lettünk volna. Idilli hangulatomból azonban hamar kijózanított az elképzelhetetlenül primitív nyomor! A családi kalibákról, a falvakról legfeljebb egy-egy erdélyi faluvég cigányputrija alapján alkothatunk valami halvány fogalmat. Persze a cigánytanya majdhogynem luxusnak számít ahhoz a szegénységhez képest, amiben ezek az afrikai falusiak élnek. Konyhóik váza karókból, vesszőkből font; erre tapasztják a „marhalepénnyel“ összekevert sarat. Nem akármilyen sár ez, hanem élénkvoros, akár a frissen égetett piros cserép. A poros utak, a martok, minden voros agyag. A csorda után kavargó voros porfelhő szürrealista képként hat. A házak szinte alig elkülöníthetők a nagy vorosságban. Fedelük jobb esetben nádból font, vagy egyszerűen kátránypapírból van. Búvó tájak ezek, és a bennük lakók is elbújva, lustán, az árnyékban meghúzódva próbálják a gyilkos napsugarakat kerülni.

Árnyék van bőven. Olyan buján zöld és dús a növényzet, hogy valósággal elkápráztatja a szemet. Kókuszpálma-, banánfák, cukornád, datolya, mangoligetek, hatalmas yuccabokrok, ananász-ültetvények szegélyezték az utakat.

Ennél azonban sokkal exotikusabb fákat is csodálhatunk véges-végig. Afrika egyik különlegessége a híres baobab (majomkenyérfa) vagy „felfordított fa“, amelynek a törzse olyan, mint egy óriási hasas dob, és az ágai inkább gazdag gyökérezetű hasonlítanak. Ráadásul az év háromnegyed részében nincs is levelük. Most éppen frissen hajtottak. A csupasz fák azt a benyomást keltik, mintha óriások gyökerestől kitépték volna, majd mind fejjel lefelé ültették vissza őket! Olyanok, mint a kivándorolt emberek, akik saját gyökereiket kitépik, s ki tudja, hogy miként érnek majd földet ismét?

(Folytatása következik)

A Magyarországi Unitárius Egyház Zsinata megsomrodott szívvel tudatja, hogy Pünkösöd vasárnapjának reggelén (2003. június 8-án) életének 85. évében, rövid szenvedés után elhunyt **id. Bence Márton**, a Magyarországi Unitárius Egyház nyugalmazott püspöke.

A gyászszertartás és az ökumenikus búcsúztató 2003. június. 27-én, pénteken 10 órakor volt a Bartók Béla Unitárius Egyházközség templomában (1092. Budapest, Hőgyes Endre u. 3.), melyen a szászéki szolgálatot, valamint a Magyarországi Unitárius Egyház nevében a búcsúztatót Rázmány Csaba püspök tartotta. Ezt követően az Egyház világi vezetése nevében Mikó István búcsúzott az elhunytól, amit ökumenikus búcsúszertartás követett.

A római katolikus Egyház nevében dr. Beer Miklós váci megyéspüspök, a Magyarországi Református Egyház nevében dr. Hegedüs Loránd nyugalmazott református püspök, a Magyarországi Evangélikus Egyház nevében, Szirmai Zoltán evangélikus esperes, a MAZSIHISZ nevében dr. Schwetzer József nyugalmazott országos főrabbi mondott búcsúbeszédet. Ezt követően az elhunyt urnáját, diszkisérettel, egy-

házunk palástos lelkészeinek sorfala között 13.15-kor, az Óbudai temetőben kísértük utolsó útjára.

A sirnál a gyászszertartást dr. Szabó Árpád erdélyi unitárius püspök, az énekevezéri teendőket pedig Vadady Attila és Bácskai Ágnes énekevezérek végezték.

Id. Bence Márton nyugalmazott püspök, 1919. február, 22-én született Homoródkeményfalván. A székelykeresztúri Unitárius Gimnáziumban tett sikeres érettségi után Kolozsváron végzi el a Teológiai Akadémiát 1943-ban. Ez év júliusában kinevezést nyer a Hőgyes Endre utcai Missziós-házba mint segédlelkész, ahol élete végéig Budapest és környéke, valamint a diákokon vezető lelkészként tevékenykedik.

1991-94. között püspökhelyettes, majd az 1994-ben Pestszentlőrincen megtartott Zsinat lelkiismeretes munkája elismeréseképpen püspökké választja, mely tisztséget 2001-ig, nyugdíjbavonulásáig töltötte be.

Emléke szívünkben örökké élni fog!

A Magyarországi Unitárius Egyház Zsinata

Egyházi hírek

2003. április 30-án a kolozsvári belvárosi egyházközség a kilencven éve született Bözödi György emlékére rendezett gyülekezeti találkozót. A meghívott előadók **Egyed Ákos** akadémikus, **Cseke Péter** író-egyetemi tanár, **Kovács István** lelkész-szerkesztő Bözödi György életművére, munkásságára emlékeztek. Bözödi műveiből részletek hangzottak el **Jancsó Miklós** színművész előadásában

Május 31-én tartották a székelyudvarhelyi 2. sz. egyházközség új templomának szentelési ünnepélyét, **dr. Szabó Árpád** püspök, **Kolumbán Gábor** főgondnok, valamint híveink és lelkészeink népes részvételével. A 10 év alatt felépült templomhoz méltó nevet kapott a tér is, amelyen elhelyezkedik: Dávid Ferenc-tér.

A 2003-as év egyházköri közgyűléseit a következők szerint szervezték meg: a kolozs-tordai egyházkörsben június 28-án Kolozsváron, a belvárosi egyházközségben, a szászéki szolgálatot **Dimény József** tordatúri lelkész végezte; a marosi egyházkörsben június 21-én Marosvásárhelyen, az istentiszteleten **Jakabházi Béla** helybeli gy. s. lelkész prédikált; a kükküllői egyházkörsben június 20-án Kükküllődombón, ahol az istentiszteleten **Szentgyörgyi Sándor** désfalvi lelkész prédikált; a székelykeresztúri egyházkörsben június 28-án Kissolymosban **Pitő Attila** tarcsafalvi lelkész szászéki szolgálatával; a székelyudvarhelyi egyházkörsben június 28-án Homoródújfaluban, a szászéki szolgálatot **ifj. Szombatfalvi József** homoródszentmártoni gy. s. lelkész végezte; a háromszék-felsőfehéri egyházkörsben május 24-én Brassóban, a prédikátor **Demeter Sándor** sepsiszentgyörgyi gy. s. lelkész volt.

A verespataki aranykitermelési terv vizsgálatára kiküldött parlamenti bizottság tagja, **Antal István** RMD SZ-es képviselő június 14-én megbeszélésre hívta a Verespatakon érintett történelmi egyház képviselőit. A tanácskozáson résztvevők az egyházak történelmi felelősség vállalásában értettek egyet. Az ülés után közös nyilatkozatban adtunk hangot az aranybánya engedélyeztetésével kapcsolatos álláspontunknak: az Egyház számára elsődleges fontossággal híveinek védelme és ingatlanjainak biztonságá áll.

Június 29-én tartották a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának évváró istentiszteletét, ahol a szászéki szolgálatot dr. **Szabó Árpád** püspök végezte; a három végzős hallgató, **Jakabházi Erika**, **Lakatos Csilla** és **Bodor Pirokska** az EKT részéről végzési ajándékot vett át. A II. félévi vizsgákön a legkiemelkedőbb tanulmányi teljesítményt **Lakatos Csilla** (10-es általános), **Ilkei Ildikó** (10-es általános) és **Jakabházi Erika** (9,75) érte el.

Az unitárius teológiai hallgatók idén is megbízást kaptak a nyári gyakorlat elvégzésére. A következő egyházközségek részesülnek e szolgálat áldásaiból, egy-egy hónapos időtartamra: Kolozsvár, Torda, Kolozs, Alsófelsőszentmihály, Nagybánya, Csokfalva-Szováta, Segesvár, Ádamos, Fiafalva, Siménfalva-Tordátfalva, Firtosváralja, Székelykeresztúr, Gyepes, Oklánd, Székelymuzsna, Székelyudvarhely, Homoródmás, Kézdivásárhely, Brassó, Barót, Nagyajta és Vargyas.

Június 26-án az Egyházi Képviselő Tanács a Polis Könyvkiadóval közös szervezésben könyvbemutatót tartott Kolozsváron az egyház Dávid Ferenc dísztermében: Balázs Ferenc „Csillaghoz kötöttük szekerünk”, Christine Morgan „Mészki” és Balázs Sándor „Mikó Imre élet- és pályakép” című munkáját **Cseke Péter** egyetemi tanár, **Dávid Gyula** irodalomtörténész és **Kovács István** teológiai tanár mutatta be.

Az EKT elnöksége építészeti szakemberek kíséretében a dévai leányegyházközségbe látogatott, hogy a dévai unitáriusok épületvásárlási törekvéseit megvizsgálja. Az évszázados álom beteljesülni látszik: döntés született egy belvárosi, a vár közvetlen szomszédságában fekvő ingatlan megvásárlásáról, amely istentiszteleti helyiség, lelkészi lakás és vendégszobák számára is egyaránt alkalmas. Az épület árát a dévaiak amerikai testvéregyházközsége (Fox Valley, Appleton, WI) és az egyház központi költségvetése fedezi, az átalakítási költségekhez a közeljövőben minden egyházközségnek lehetősége lesz hozzájárulni.

Július 5-én idén is megmozdult az árkosi, bölöni, kálnoki, nagyajtai és sepsikőröspataki unitáriusokban a találkozási vágy, és vitt kicsiket és nagyokat egyaránt, együtt lenni a természet ölében a hagyományos Vadas-találkozón. A fenti falvak határának találkozásánál fekvő havasi tetőn megszervezett összejövetelért ez évben a sepsikőröspatakiak voltak a felelősek. A szabadtéri istentiszteleten **Tordai Ernő** helyi lelkész prédikált, a délután folyamán vetélkedőre is sor került az egyházközségek ifjúsági csapatai között. A zenei aláfestést az árkosi fúvószenekar biztosította. A találkozó végén a háromszék-felsőfehéri ifjúsági egyletek vándorzászlója a kálnokiak kezébe került, jeléül a jövő évi szervezés felvállalásának.

Unitáriusok Egyetemes Találkozója 2003. augusztus 9. Szejkefürdő

Az Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa a székelyudvarhelyi belvárosi egyházközséggel együtt az idén is megrendezi az unitáriusok egyetemes találkozóját augusztus 9-én, a Székelyudvarhely melletti Szejkefürdőn.

*A találkozó délelőtt 11 órakor kezdődik istentisztelettel, amelynek keretében az egyházi beszédet **Jeffrey Teagle**, a nagy-britanniai Unitárius és Szabadelvű Egyház főtükára mondja; jelen lesz az angliai unitáriusok elnöke, **Austin Fitzpatrick** is. Az istentiszteletet köszöntések átadása, ill. tolmácsolása, valamint az egyházközségek csoportjai és mások által bemutatott ünnepi műsor követi. A délután folyamán lehetőség nyílik közös étkezésre és kötetlen beszélgetésekre is, ezáltal is kifejezve a találkozó lényegét: együtt lenni, hogy jelenlétünkkel unitárius hitünket erősítsük, s érezzük a közösség megtartó erejét.*

Az Egyházi Képviselő Tanács úgy határozott, hogy a szejkefürdői rendezvény alatt találkozót szervez egyházunk vállalkozóinak és üzletberekének. Kérjük lelkészeinket, egyházközségük ilyen tagjait külön is hívják meg a találkozóra, ahol figyeljenek a vonatkozó bejelentésre.

Egyházközségeink előljáróságát és híveit szeretettel hívjuk: minél nagyobb számban jöjjenek el idén is Szejkefürdőre, az unitárius találkozóra. Legyen mindannyiunk célja e találkozón való részvételünk állandósítása, mint Egyházunkhoz való tartozásunk kifejezési formája és unitárius vallásunk megélési lehetősége.

Halottaink

Bíró Lajos siménfalvi unitárius lelkész 65 éves korában, f. év május 6-án hirtelen elhunyt. 1939-ben született Siménfalván, teológiai tanulmányait 1961-ben fejezte be. Medeséren 1961-1991 között, azt követően Siménfalván volt lelkész. Temetési szertartását május 8-án tartották Siménfalván, a beszédet Szombatfalvi József esperes mondta, az egyház búcsúját dr. Szabó Árpád püspök tolmácsolta. A kortársak nevében Jakab Dénes szentábrahám lelkész, az ULOSZ részéről Kovács István sepsiszentgyörgyi lelkész búcsúzott; a sírnál Kiss Gergely egyházköri jegyző végezte a szolgálatot.

Dr. Simon István gyermekgyógyász, a gyergyószentmiklósi unitárius leányegyházközség indítványozója és építője, életének 79. évében 2003. június 3-án elhunyt. Temetési szertartására Gyergyószentmiklóson került sor június 5-én, a szolgálatot Krizbai Béla csikszeredai lelkész végezte.

Özv. Nagy Béláné sz. Szabó Juliánna, néhai Nagy Béla lelkész özvegye 91 éves korában, f. év május 9-én Sinfalván elhunyt. Nagy Béla Székelymuzsnán, Csegezen és Sinfalván volt lelkész. Temetési szertartására Sinfalván került sor június 11-én, a szolgálatot Pálfi Dénes helyi lelkész végezte.

Dimény Andrásné sz. Benczédi Zsuzsanna, Dimény András ny. unitárius lelkész felesége életének 86. évében f. év július 7-én Vargyason elhunyt. Dimény András Korondon hitoktatóként, Vargyason pedig rendes lelkész-ként szolgálta Egyházunkat. Temetési szertartására Vargyason került sor július 9-én, a szertartást Andorkó Ferenc helyi lelkész végezte.

Emlékük legyen áldott!

Felvételi tájékoztató

A kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet felvételit hirdet a 2003/2004-es tanév első évfolyamára.

Az Egyházi Képviselő Tanács határozata értelmében az Unitárius Karon 5 hely vár betöltésre:

- 2 fiú, 1 leány,

- illetve 2 hely a teológiát második egyetemként kezdő hallgatóknak (akik már egy egyetemet elvégeztek).

A felvételi vizsga időpontja: 2003. szeptember 10-13.

Érdeklődni lehet:

Protestáns Teológiai Intézet Rektori Hivatala

3400 Kolozsvár, Avram Iancu tér 13.

Tel: 0264-591368.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY. A Keresztény Magvető melléklete. ISSN 1220-8418.

Szerkesztő bizottság: **dr. Rezi Elek** főszerkesztő, **Kovács István** szerkesztő. Munkatársa: **Gyerő Dávid**.

Olvasószerkesztő: **Kürti Miklós**. Szedés: **Rezi Éva**. Kivitelezés: **Kriza János**. Készült az UNITÁRIUS EGYHÁZ nyomdájában.

Lapzárta minden második hónap 10.-edike. Címünk: 3400 Cluj, B-dul 21 Decembrie nr. 9. Tel/fax: (0264) 593236, 595927.

E-mail: krizajan@unitarian.dntcj.ro; kovacsistvan@unitarian.dntcj.ro

Az Unitárius Közlöny megjelenését a **COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY** támogatja.

